

BUDAPEST

Magyar Nemzet

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Kralja Petra ul. 30.
 I. u. Telefonszám 21-37, éjjel 20-53. Sürgőnyel: „Délbácska”
 Novisad. Póstatakarékpénztári csekszámla Zagreb: 46.692.

Novisad, 1929. június 30.

VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy hóra 40 din., három hóra 120 din., fél
 évre 240 din., egész évre 480 din. Egyesszám ára hétköznap
 1.50 din., vasárnap 2 din. Külföldön egy hónapra 50 dinár.

Népek fejedelmel

A világtörténelem számos nagy fejedelmel ismer, aki részben fegyverek erejével, részben a diplomácia művészetével milliókat szorított jogára alá s egész földrészekre terjesztette ki hatalmát. Nabukadhozor, Cyrus, Nagy Sándor, Julius Caecár, Nagy Károly, V. Károly és Napoleon csak a legkimagaslóbb nevek az emberi hódítóképeség évkönyvében. Mégis, bármennyire hihetetlenül hangzik, ezeknek világbirodalma es hatalma valósággal eltörpül amellett a hatalom mellett, amelyet egy galileai halász és es egy tharuzsi sátoerkészítő kezébe tett le az Isten.

A hódítók anyagi erővel győzték s mihelyt megfogyatkozott, birodalmuk szét-esett. Mint egy végzet kísérte őket a bukás, az egyiket életében már, a másikat szinte közvetlen utódai alatt. Egyetlen alkotásuk sem lett szélesebb mértékben maradandó. Ellenben itt sem fegyver, sem pénz, sem emberi tudomány, sem diplomácia nem állt a világhódítók mögött és mégis Péter birodalma, Pál igehirdetése nemcsak meghódította a legkülönbözőbb országot, hanem évszázadokra kihatólag működik tovább a világ minden részén. Olyan világtörténelmi jelenség ez, amelynek tényét senki le nem tagadhatja s amelynek minden emberi mértékét és számítását túlhaladó erőteljessége a hitetlen előtt csak talány marad. A hatalmas kupola, amelyet a világ legnagyobb építőművészeti lángelméje, Michelangelo, emelt Péter sirja fölé, csak jelképe annak az egész világra s minden évszázadra ráboruló csodálatos hatalomnak, melyet a lelkek Királya Péterre bízott a lelkek felett, amikor a Galilei-tó partján egyháza közszáának, sziklatalapzatának tette meg.

Ez is csak egy példája annak a nagy igazságnak, hogy a legnagyobb hatalom a világon nem a fizikai erő, nem a gazdasági jólét, nem a politikai vagy fegyveres hatalom, hanem a szellem, az eszme, a hit. Fizikai és eszmei érdekek gyakran pattantak egymásra véres ütközetben, a közvetlen győzelem rendszerint az anyagi érdeké volt és mégis az eszmei érték maradt legvégül is győztes. A kereszténységet is milliószor próbálták kerékbekötöni, sőt nemcsak nyers erőszak útján, hanem az áltudomány fegyverével, gunnyal, rágalommal, papjainak és intézményeinek befekettetésével küzdöttek ellene, nemcsak a multban, hanem a jelenben is. Ha ma egy pillantást vetünk az öt világ-rész térképére, alig találunk országot, amelyben a vallást nyíltan vagy alattomban nem üldöznék, ellene az ármány, a néphangulat, a sajtó, a kivételes törvények minden eszközt sorompóba ne állítanak. Hogy van mégis, hogy Péter országa, Pál igehirdetése feltartózatlanul terjed tovább s a vallás ma is, sőt talán ma leginkább, oly hatalom, amelynek megingatására 1900 év tapasztalatai után legfőlebb az örült merne vállalkozni? Hogyan van, hogy éppen a szellem kiválóságai, elismert tudományos nagyságok, írók, gondolkozók és művészek, valamint az egyszerű nép százmilliói fordulnak ismét Péter sziklája, mint az egyetlen biztos világítótorony felé?

Más hódítók hatalmából szinte csak maguknak és közvetlen párthíveiknek volt hasznuk. Ki mondhatná el ugyanazt az Apostolfejedelmekről? Nekik az ő csodálatos utju-

kon más babér nem termett, mint a tövis, a szenvedés, a vértanuhalál. De amerre jártak, amerre szavuk elhatott, ahova a szikla világossága eljutott, mindenütt áldás, békeség és kultúra fakadt nyomukban. Az emberiség kultúrtörténelmének legszebb és legvaskosabb fejezetei fűződnek a Népek fejedelmelének nagy művéhez. Ez is annak bizonyossága, hogy nem emberi volt, amit alkottak. Ilyen eredményt emberi mű nem

hoz létre. Ami lelki megnevesülés, vigasz, remény és erősség azóta a világon van, ami értelmi szárnyalás és művészeti lendület, ami hősiesség és önfeláldozás, tisztaság és erkölcs a keresztény népek történelmében megnyilatkozik, nem lehet két tudatlan zsidó mesterember egyéni munkája. Ők csak eszközök voltak, amelyeken keresztül a Megváltó világot átalakító isteni ereje ülte legszebb diadalát a földön.

Őfelsége Mária királyné egészséges fiugyermeknek adott életet, aki az előkeresztésen a Pavle nevet kapta

A királyi herceg pénteken éjjel 11 óra 40 perckor született
 A királyné pénteken este még az udvari moziban tartózkodott
 Mária román anyakirályné üdvözölte elsőnek a királynét az örvendetes
 esemény alkalmából — Alekszandar király Topolán értesült a királyi
 herceg születéséről s tegnap reggel 6 óra 20 perckor Blédbe utazott

Az ország lakossága óriási lelkesedéssel fogadta a harmadik királyi herceg megszületéséről szóló hirt

Blédből jelentük: Őfelsége Mária királyné pénteken este 11 óra 40 perckor egészséges fiugyermeknek adott életet. Az örvendetes esemény tehát Vidovdánkör következt be, husz perccel éjjel előtt. Dacára annak, hogy az orvosok már előzőleg megállapították, hogy a harmadik királyi herceg megszületése még június hó folyamán várható, az örvendetes esemény mégis váratlanul következett be.

Őfelsége a királyné pénteken este fél 9 órakor Mária román anyakirályné és Ileana hercegnő társaságában még az udvari moziban volt, ahol végignézett egy előadást.

Amikor Őfelsége az előadás után visszavonult lakosztályába s onnan a fürdőszobába, hirtelen fájdalomak lepték meg. Dr. Zdravkovics udvari orvos, aki már néhány napja Blédben tartózkodik, azonnal megjelent a királyi kastélyban s megállapította, hogy az örvendetes esemény minden pillanatban bekövetkezhet.

Időközben értesítették az udvari szülésnőt is, aki Zdravkovics udvari orvossal együtt hozzáfogott a szükséges előkészületekhez.

A királyi herceg éjjel előtt 20 perccel született s a szülés minden komplikáció nélkül, teljesen normálisan folyt le.

Az újszülött királyi herceg jól fejlett, egészséges fiugyermek, súlya pedig 3 kiló és 600 gramm.

Az első gratulációt Mária királyné édesanyjától fogadta, aki az örvendetes hirre azonnal leánya lakosztályába sietett.

Az udvarnagyi hivatal éjjel után néhány perccel közölte az örvendetes eseményt Alekszandar királlyal, aki ugyanakkor topolai vadászastélyában tartózkodott.

Őfelsége a király rendkívül nagy örömmel fogadta a hirt s azonnal utasításokat adott az elutazásra.

A király hosszabb ideig beszélgetett telefonon az udvarnagyi hivatallal és Zdravkovics orvossal. Az orvos közölte, hogy Őfelsége a királyné és az újszülött királyi herceg kitünően érzik magukat.

Alekszandar király éjjel után egy órakor autón Beogradba utazott, ahová reggel három órakor érkezett.

Őfelsége azonnal a királyi udvarba hajtattott s nyomban megtette a szükséges intézkedéseket Blédbe való elutazásához.

Hajnali négy órakor Zsivkovics Petar miniszterelnök és Szrszkics Milán dr. igazságügyminiszter jelent meg a királyi udvarban.

A miniszterelnök azonnal a király dolgozószobájába sietett s a kormány szerencsekívánatait fejezte ki Őfelségének, ugyanakkor a király Szrszkics Milán igazságügyminisztert is kihallgatáson fogadta, amely alkalmával ismételt örömeinek adott kifejezést a királyi herceg születése fölé.

Alekszandar király tegnap reggel 6 óra 20 perckor, Zsivkovics Petar miniszterelnök, Szrszkics Milán dr. igazságügyminiszter és Dimitrije-Alekszandar udvari marsall kíséretében udvari vonaton Blédbe utazott.

Blédbe való megérkezése után a király azonnal proklamációt fog kibocsátani, melyben az ország népével közli az örvendetes eseményt. A proklamációt Zsivkovics Petar miniszterelnök és Szrszkics Milán dr. igazságügyminiszter írja alá.

A harmadik királyi herceg születéséről szóló hirt

az ország lakossága óriási lelkesedéssel fogadta.

Beogradban csak a hajnali órákban terjedt el a hir, amikor a kalimegdáni várforól megdördültek az ágyuk. A beogradi lapok már a reggeli órákban külön kiadá-

sokban közölték a lakossággal az örvendetes esemény bekövetkeztét.

Tegnap délelőtt valóságos népvándorlás indult meg a királyi udvar felé s már a kora délelőtti órákban számosan beírták nevüket a gratulációs könyvbe. Elsőnek a kormány tagjai és a diplomáciai kar írták be nevüket a könyvbe.

Mint Blédből jelentik, az ujszülött herceg

az előkeresztésén (znamenje) Pavle nevet kapta.

A valódi keresztnevét azonban csak a néhány nap múlva megtartandó keresztelőn fogja megkapni. Valószínűnek látszik, hogy

az ujszülött királyi herceg szlovén nevet kap a keresztelőn.

Az örvendetes esemény bekövetkeztéről elsőnek Ljubljana város közönsége értesült. A lakosság óriási lelkesedéssel fogadta a hírt s a népet büszkeséggel tölti el az a tudat, hogy a királyi herceg szlovén területen született.

Az ország többi városaiban is osztatlan örömet és lelkesedést keltett az örvendetes esemény. Zagrebben, Szkopljén, Nisben, Osizjeken, Szuboticán, Mosztárban, Sziszeken, Karlovácon és az összes nagyobb városokban 101 ágyulövés jelezte az örvendetes esemény bekövetkeztét.

Noviszádon reggel öt órakor értesült a közönség a királyi herceg megszületéséről, amikor is

a petrovaradini várfokról százegy ágyulövés dördült el.

A noviszádi közönség a Délbácska szerkesztőse előtt kifüggesztett hirdetményből értesült a születéséről és annak részleteiről. Noviszád lakossága is óriási lelkesedéssel fogadta a hírt s azonnal fellobogózta a város összes házait. Délelőtt fél 12 órakor a noviszádi templomokban megkondultak a harangok az öröm nap alkalmából, az ország összes nagyobb városaiban hálaadó istentiszteleteket tartottak.

A király átutazott Zagrebon

A királyi udvari vonata tegnap délután fél egy órakor érkezett Zagrebba. Az állomáson a főispán, Matics hadseregparancsnok és Tomics hadosztályparancsnok fogadta Öfelségét, aki kedélyesen elbeszélgetett a fogadtatására megjelent előkelőségek-

kel.

Az egész utvonalon, amelyen a királyi vonata áthaladt, a közönség lelkes ünnepelésben részesítette a királyt. A horvátországi vonalon nagy számban jelentek meg a király üdvözlésére a horvát földművesek, akik lelkesen éljeneztek az uralkodót.

A királyi vonata tíz percig tartózkodott a zagrebi állomáson, majd délután háromnegyed egy órakor Ljubljana felé folytatta útját.

Öfelsége a király délután 6 óra 15 perckor érkezett Blédbé

Blédből jelentik: Öfelsége Alekszandar király tegnap délután 6 óra 15 perckor Blédbé érkezett. A lescei állomáson Mária román anyakirálynő, Ileana hercegnő, dr. Zdravkovic udvari orvos és Rusz Iván blédi polgármester fogadta a királyt, aki látható jókedvvel szállt ki az udvari kocsiából s elsőnek a román királynőt üdvözölte, aki szerencsekivánatait fejezte ki Öfelségének. A király azután Ileana hercegnőt és a többi előkelőségek üdvözlését fogadta, majd Zdravkovic udvari orvos referált a királyné és az ujszülött királyi herceg egészségi állapotáról. Öfelsége ezután kíséretével autóba szállt és egyenesen a szuvobori királyi kastélyba hajtatott. A kastélyba érve, a király azonnal a királynéhoz ment, akit melegen üdvözölt.

A király hadseregparancsa

Öfelsége Alekszandar király tegnap a következő hadseregparancsot bocsátotta ki:

Hősök!

Öfelsége a királyné június 28-án Isten kegyelme folytán egy fiúgyermekkel ajándékozott meg. Örömtelt szívvel jelentem ezt a hírt kedves hadseregemnek és tengerészetemnek, melyet szívélyesen üdvözölök. Éljen az én hős hadseregem és tengerészetem!

Alekszandar.

Hadzsics Szteván tábornok hadügyminiszter a hadsereg és haditengerészet nevében a következő üdvözlő táviratot intézte Öfelségéhez:

Fogadja Felséged a hadsereg és haditengerészet legalázatosabb szerencsekivánatait az ujszülött királyi herceg, a Karagyorgye dinasztia dicsőségteljes utódjának születése alkalmából.

Fogadja Felséged őszinte szerencsekivánatainkat a fenekölt királyi ház boldogsága és fejlődése érdekében. Éljen Öfelsége Alekszandar király, éljen Öfelsége Mária királyné, éljen Öfelsége Petár trónörökös, éljen Öfelsége Tomisláv herceg, éljen Öfelsége az ujszülött királyi herceg!

Hadzsics Szteván tábornok hadügyminiszter.

Ünnepi hálaadó istentiszteletek Noviszádon a királyi herceg születése alkalmából

Öfelsége a király harmadik gyermekének születése alkalmából ma délelőtt ünnepi hálaadó istentiszteleteket tartanak Noviszádon. A római katolikus beltéri templomban, a református, a luteránus és az izraelita templomban délelőtt 10 órakor lesz az istentisztelet, a görög keleti püspöki és a görög katolikus templomban pedig délelőtt 11 órakor.

Az istentiszteleteken a katonai és a polgári hatóságok képviselői vesznek részt.

MacDonald repülőgépen

Megírtuk, hogy MacDonald a skótszágai Lossimouthból, szülővárosából repülőgépen tért vissza Londonba.

Napoleon kis pajtása

Balcombe ur, az indiai társaság ügynöke. alkalmi bankár és fogadós, Szent Ilona-szigetén élt feleségével és két leányával a „Vadrózsa”-villában, melynek kertjében egy csinos kis pavillon állt, ahol szivesebben laktak a szigetet olykor-olykor hivatalos kiküldetésben meglátogató urak, mint a jamestowni vendéglőben.

Nagy tekintélynek örvendett Balcombe ur a szigetbeliek előtt. Azt suttogta a fáma, hogy a legfelsőbb helyről pártfogolják, mert anyja annakidején kitűnő szolgálatokat tett Anglia régenshercegének. Ezen az Isten háta mögötti szigeten 1815 őszén senki sem tudott még semmit Napoleon Elbáról való visszatéréséről, XVIII. Lajos meneküléséről, a waterlooi csatáról, valamint a császár végleges bukásáról és elfogatásáról.

A kisebbik Balcombe-leány, a még nem egészen 14 esztendőös Betsy, nagyon élénk, virgoc kis fruska volt, aki kotyogott egy kicsit franciául, értett valamit a hárfázáshoz és úgy táncolt, mint Terpsichore. Semmi sem kerülte el a figyelmét, ami a közelében történt és ugyancsak fel volt vágva a nyelve.

1815 októberében első napjaiban az Ikarus nevű hajóval két angol tiszt érkezett Balcombeékhoz, akik meglepő és hihetetlen híreket hoztak. Többek közt azt, hogy az angolok elfogták Napoleont és Szent Ilonára száműzték, hová a császár a legrövidebb időn belül meg fog érkezni. Betsy borzadva hallgatta a szörnyű ujságot. Mint a többi korabeli angol gyermek, ő is meg volt győződve arról, hogy Bonaparte egy rettenetes

egyszemű óriás, aki gyermekhussal táplálkozik és minden rosszra képes. Nagyon felizgatta a kis leányt a vendégek beszéde és izgalma még csak fokozódott, mikor harmadnap ágyulövések hirdették, hogy megérkezett a Northumberland, mely a fogoly Napoleont hozta.

Természetes, hogy a partraszállásnál ott volt a sziget egész lakossága és így a Balcombe család is. Betsy remegve igyekezett minél jobban szemügyre venni „az óriást”, de csak egy katonaköpenyes férfi siető alakját láthatta annyira, amennyire az esti szürkületben, aki Cockburn admirális és egy francia marsall között lépkedett s a ki-nek fényes, gyémántos csillag ragyogott a mellén. A gyermek csalódást érzett. Nagyon elszomorodott, mert azt hitte, hogy ezentul nem lesz szabad kacagnia és helytelenkednie. Egész éjjel lidércnyomás gyötörte.

Másnap reggel a Balcombe familia a kerítés bokrai mögül feszült figyelemmel lestte, hogy mit csinál a „szörnyeteg”? Láták, hogy sétálgat, majd lóra ül és kíséretével elvágtat Longwood irányában, nyilván azért, hogy megtekintse jövődöbéli lak helyét. Délután négy órakor tűnt megint a szemük elé a kis lovascsapat, amely egyenesen a Vadrózsa-villának vette útját. A Betsy menekülni akart, de apja nem engedte, meg azután ugys késő lett volna már kereket oldani. Bonaparte kíséretével a villa bejárata elé érkezett. A kis leány félénken emelte reá a tekintetét. Ujra látta a zöld egyenruhát és a tündöklő gyémántcsillagot. A császár hollófekete lova türelmetlenül kapálózott s a nyeregpartó karmazsinpiros bársonyán ragyogott az arany-

hímzés. Mindnyájan leszálltak a nyeregből. Cockburn admirális bemutatta a Balcombe családot Napoleonnak, aki néhány lekötélező, szíves szót váltva velük a terraszonra ment, ahol kényelmesen elhelyezkedett az egyik karosszékben. Majd dicsérni kezdte a villa szép fekvését és kijelentette, hogy a longwoodi ház elkészüléséig a Balcombeék villájában akar lakni. Nyomban rendeletet adott ki, hogy a pavillon mellett állítsák fel azt a sátrat, amit egyéb podgyászával együtt Jamestownban vissza hagyott. Mig mindenki igyekezett haladéktalanul eleget tenni a császár kívánságának, Napoleon a gyepre telepedett és magamellé hívta Betsyt, hogy üljön le ő is.

A gyermeket nagy zavarba ejtette ez a megtiszteltetés, de azért nem huzódott. Így közelről nézve Bonaparte egy cseppet sem hasonlított szörnyeteghez, sőt Betsy úgy találta, hogy nagyon szép és hogy soha sem látott nálánál szebbet.

A császár faggatni kezdte, mit tud a földrajzból.

— Mi Franciaország fővárosa?

— Páris.

— Olaszországé?

— Róma.

— Oroszországé?

— Manapság Szentpétervár, azelőtt Moskva.

Napoleon felvetette a fejét, merőn a kisleányra nézett és szigorú hangon azt kérdezte:

— És ki égette fel?

A gyermeknek eszébe jutott, hogy a világ hajdani ura intézi hozzá ezt a kér-

Különös noviszádi kaland, amelynek elolvasása után a jámbor olvasó is megérti Krisztus bemeszelt sirokról szóló példázatának igazi értelmét

Amikor az erkölcsiséget is szégyelni kell — „Nem ülhetek a maga meleg helyére, mert én férjes asszony vagyok“

Tegnap óta tudom, hogy ilyen is van: erkölcsösség, amit szégyenlení lehet, sőt szégyenlení kell, mert veszedelmesen közel esik az erkölestelenség határához. Az a szilárd meggyőződése, hogy az, aminek tegnap szemtanuja, szinte-szinte szereplője voltam, az maga volt az abszolút erkölestelenség.

Igen, ez a helyes kifejezés, tévedtem a cikk elején. Az, aminek tegnap szemtanuja voltam, az nem közel járt az erkölestelenség határához, hanem maga volt az abszolút Erkölestelenség. Az lett volna Tibet legnyomorultabb süvegalku sárkunyhójában is.

Pedig első pillanatban, s külsőleg, a nálunk szokásos erkölcsi fogalmak legmagasabb csúcán tündöklött. Elképzelhetetlenül, megdöbbentően erkölcsös volt.

Érdekesítő történet, megérdemli, hogy elolvassátok összes felebarátaim, akik velem együtt hányódtok a nálunk szokásos erkölcsi vizeken.

Csendesen, de kitartóan szemerkélt a nyári eső, az az égi áldás, ami szinte észrevétlenül, de annál biztosabban áztatja tapadóvá a lenge nyári ruhákat.

A villamosok megteltek, a kalauzok örömmel osztogatták a jegyeket. Magam már a villamoson ültem s szelid kárörömmel néztem azokra, akik a kapuk boltíve alá húzóva lestek az üres helyek után.

Az egyik uccasarkon, kissé már elázva, magas és elegáns hölgy lihegett fel a villamos lépcsőjén. A kalauz előzékenyen nyult a hóna alá s már kiáltott is előre kocsivezetőnk:

— Mozsemo!

A villamos zökkent, a hölgy a lelógó szíjja kapaszkodott s vágyakozva tekintett szét üres hely után. Fáradt volt s amint

már mondtam, kissé meg is ázott. A köteles udvariasság megmozdult bennem s már feszültek az inaim, hogy helyetkinálón felugorjam. Valaki, aki azonban közelebb volt a hölgyhöz, megelőzött. Szép arcu, dolgo skülsejű ember volt. Nem viharosan, hanem erősebb nyugodtságával állott fel s zengő hangon mutatott megüresedett helyére:

— Tessék helyet foglalni!

A hölgy végignézett a férfin s a szája széle méltatlankodva, gunyosan meggörbült.

— Csak nem gondolja, hogy leülök a maga meleg helyére!

Rettenetes jelenet volt, felháborító, kínos. A férfi szeméi megdöbbenve tágultak a nőre, vére az arcába szökött s bizonytalan, szánalmas mosolygás vonaglott az arcán. Érezte, hogy arculesapást kapott, csak azt nem tudta, hogy miért. Talán azért, mert a nő eleganciája és az ő dolgos külseje nem fér össze? Valahogyan el kellett intéznie ezt a dolgot. Visszült a helyére s durván megvonogatta a vállát. Arcát, amin a megcsúszás pirossága égett, elfordította a rázózó tekintet elől. Mit tehetett volna egyebet? Az én arcom is égett s az én vállam is az övé után mozdult, hiszen csak hajszálnyit véletlenül mulott, hogy nem nekem kellett eljátszanom az ő kínos szerepét. Vagy talán én nem jártam volna így?

A hölgy is érezhette, hogy régóta nem arathatott ilyen dus csokor ellenséges érzést, mint most, mert újra megoszlalt. Készen féléken, kimagyarázóan:

— Kérem, ő férfi és én férjes asszony vagyok!

A kocsiiban néhányan kuncogni kezdtek. A magyarázat úgy hangzott, mintha a hölgy hitvesi erényét érezte volna megtámadva.

Az iménti, az első kijelentése hirtelen új értelmet kapott s élni kezdett. „Nem ülhetek a maga helyére, mert én férjes asszony vagyok, maga pedig idegen férfi!“ Nem, erre valóban nem gondolhatott senki a kocsiból, sem én, aki szintén felajánlottam meleg helyemet, sem az, aki fel is ajánlta, sem a többiek valamennyien, akik szemtanúi voltak ennek a szédületes hitvesi erénynek. Hogyan is jutott volna eszünkbe hogy valamennyien ugyanazon a testrészen ülünk s hogy az a testrészt olyan meleg fejleszt, amihez csak a hitvestársi kötelek adnak jogot! Igen, ha az a hölgy a hátára, vagy a fejére ülhetne, akkor más lenne a helyzet, de így, nem lehet, mert úgy érzi, hogy megszegné a hitvesi hűséget.

Azóta, egészen mostanáig, kísértett ez a dolog. Elhiszem, hogy irigylésre méltó az a férfi, akinek a párja ilyen megszáditó apróságokig következteti el a hűség fogalmát. Viszont meg kell állapítanom, hogy erkölestelen az a nő, akinek minden porusa annyira tele van önmagától, hogy az élet legártatlanabb megnyilvánulásaiban is erőszakosan hajszolja az erkölcsösséget. Nem, ezért még nem ítéltettem el, erről még nem tehet. De elítélem azért, mert ezt az erkölcsösséget, ami maga az Erkölestelenség, megfitogtatta, durván a mások orra alá dörögölte, olyanok orra alá, akik gyanutlanok voltak s tiszták is mindaddig a pillanatig. Otthon, talán eldicsékedhetne volna a férjének. Talán! De idegenek előtt kiabálta ki legbelsőbb titkát, amit szégyenelnie kellett volna sokkal jobban, mint azt a vágyat, amit a társadalmi törvények elítélnek, mert erkölestelenségnek találnak.

Krisztus példázatát a bemeszelt sirokról most értettem meg igazán.

— Radó Sándor cigányprimás bucsuja a noviszádi közönségtől. Radó Sándor, a Kraljica Marija szálloda éttermében szereplő cigányzenekar kiváló primása csaknem két évi ittartózkodás után elhagyja Noviszádot s a szubotícaj Városi Kávéházban folytatja szerepét. Radó Sándor, aki ma este bucsuzik a közönségtől nagyszabású hangverseny keretében, ezúton is köszönetet mond a közönségnek és mindazoknak, akik ittléte alkalmával felkarolták, pártolták és szeretetükbe fogadták.

dést és szepegeve azt suttogetta:

— Nem tudom uram.

A császár vig, gyermekes kacagásban tört ki erre a feleletre.

— Dehogyan is nem tudod! Én égettem fel!

A kislány felbátorodott és merészen kijelentette:

— Én úgy tudom uram, hogy az oroszok maguk gyújtották fel a várost, hogy kizavarják belőle a franciákat.

Napoleont nagyon mulattatta Betsy szókimondása és barátságát kötött vele már csak azért is, mert ő volt az egyedüli, aki gagyogott valamit franciául.

A száműzött nagy hódító egy csapásra meghódította a gyermek szívet, aki szenvedélyesen ragaszkodott hozzá. A pajtásának tekintette és alig mozdult el mellőle. Jóformán elválhatatlanok lettek és az az ember, aki éveken át parancsolt a világnak, most mosolyogva türte, hogy egy kis csitri leány zsarnokoskodjék felette. A félelmetes nagy ur, a rettegett hős átalakult vig, jókedvű játszópajtássá. Ő, akinek az egész élete szakadatlan komoly munkában telt el, átengedte magát a gyermekes jókedvnek és talán sohasem kacagott eddig olyan tiszta szívből, mint most, száműzetése napjaiban. Valósággal újra éledt Betsy társaságában.

Az ő kedvéért összebarátkozott Balcombeék öreg néger rabszolgájával, a vén Tobyval és reáadta a fejét, hogy vad viselkedésével megrémítse Betsy kis barátját, Miss Loggot. Az összeesküvés sikerült és Miss Logg valósággal önkívületbe esett a félelemtől. A hatáson fellejkesülve a császár, Betsyt is meg akarta ijeszteni és

rettenetes ordításban tört ki — állítása szerint a kozákoktól tanulta ezt a rémes üvöltést, — de kudarcot vallott, mert a kis imposztor nem ájult el, hanem kacagásban tört ki. Napoleont nagyon lehangozta ez a balsiker és megnehezítelt kis pajtására. Ez volt az egyedüli eset, hogy más véleményen volt, mint a kis leányka. Ahogy teltek a napok, Betsy mindig többet és többet engedett meg magának a pajtásával szemben.

Egy reggel Napoleonnak nem volt kedve hancurozni, hanem az íróasztalához ült és dolgozni kezdett. Anyira elmerült a munkájába, hogy észre sem vette, hogy mi történik körülötte. Betsy bosszút forralt. Nagy meleg lévén, az íróasztalt egy vízmedence szélére állították, hogy a vizpárák némileg enyhítsék a hőséget. A kislány odacsomagolta magához Cockburn admirális éppen arra csavargó nagy kutyáját és megindult vele a vízmedence felé. Mikor az állat megpillantotta a napsugárban csillogó vizet, azonnal beugrott a vízmedencébe és nagyvigan fürdeni kezdett. De Betsy nem sok időt engedett neki erre az élvezetre. Kihívta és a kutya készségesen engedelmeskedett, előbb azonban alaposan megrázta lueskos bundáját. Természetes, hogy minden csupa víz lett körülötte. Így az íróasztalon lévő iratok és a császár ruhája is. Napoleon riadtan tekintett fel munkájából. Betsy pedig csak úgy rengett a kacagástól. Tetszett neki szörnyen a sikerült tréfa. Amde derüre boru következett. Nem vette észre, hogy Balcombe ur is tanuja volt a vásottságának. A szigorú apa nem sokat teketóriázott, hanem galléron ragadta a bűnöst és bezárta a borospincébe. A kis lány keservesen zokogott, mert félt a sötétben, de kétségbeesése akkor hágott a tetőfokra, mikor ész-

revette, hogy patkányok is vannak a pincében és meg akarnak ismerkedni vele. Az undok állatok felszaladtak a lábszárára és folyton ott nyüzsögtek körülötte. Hiába kiabált, hiába rugdosott, csak nem akartak tágitani. Végül kétségbeesésében felkapott egy borosüveget és közéjük vágta. Az első üveget követte a második... az ötödik... a tizedik... Mikor reggel az öreg néger rabszolga benyitott a pincébe, visszahökken. Betsy ájultan feküdt a földön egy nagy vörösbortöcsében és körülötte minden tele volt törött burgundi üvegekkel. A levegő pedig nehéz volt a borgőztől... Alig tudták a gyermeket életrekelteni, úgy elkábult a pince levegőjétől és a kimerültségtől.

A császár, mikor meghallotta, hogy milyen kegyetlen büntetést kapott a kis imposztor, sajnálkozását fejezte ki és egyben kijelentette, hogy nagyon eredetinek találta a védekezésnek ezt a módját. Balcombe urnak is meg volt a maga véleménye erről a védekezési módról s amikor Betsy rövid idő múlva megint rászolgált a büntetésre, jóval szelidebb helyre zárta, mint a borospince. A császár pedig odaült „börtöne“ ablaka alá és mindenképpen vigasztalni próbálta kis pajtását. A leláncolt Prometheus elfelejtette a maga keserves rabságát és igyekezett felszárítani a kis szeleburdi könyneit.

Betsy nem igen mutatkozott háládatosnak ezzel a jóssággal szemben. Egy reggel, mikor megint ott csettlett-bottlott a pavilonban, Napoleon gyönyörű kardot mutatott neki. A leányka nagy álszenteskedéssel arra kérte a császárt, hogy adja a kardot az ő kezébe, mert szeretné jobban látni. Mikor teljesült a kívánsága, a vakmerő gyermek kirántotta hüvelyéből a kardot és an-

A RUHA A NŐI LÉLEK TÜKRÉBEN

A kereskedő pultjára töretlenül leomló szövetnek, a lágyan zizegő illatos selyemnek, a ropogó gyolcsnak, a finom csipkéknek éppen úgy megvan a költészete, a tárgyi pszichéje, az eleven varázsa, hangulata, de a kozmikus jelentősége is, mint a harmateppnek, mely egy darab égboltban a világegyetem képét tükrözi. Alkotó fantázia tervezi és áhitatos gond hozza létre a finom szövetet, a drága selymet, a költeményszerű csipkét, emberi lélek fénye sugárzik vissza róluk, tehát részei a mindent egybeölelő kozmosznak s természetes, hogy a beléjük rejtett gondolat visszhangot kelt a lélekben, de különösen a nő lelkében. A szövet, a selyem, a csipke hangulatot teremt maga mellett vagy maga ellen, tehát izléseket nyilatkoztat meg s tárgyi megjelenésük vágyaszt ébreszt, vonz és keresi az érvényesülést.

Amikor a nő az uccán megáll a kirakat előtt s képzeletét valami szép selyemdarab megragadja, ilyenkor a selyem lelke ébreszt visszhangot benne, mert édes harmóniát érez a megpillantott anyag és önmaga közt. És a nő ugyancsak ott a kirakat előtt már szabni, varrni, diszítani kezdi azt a rokonszenves selyemdarabot, képzeletében ruhává formálja és magára is ölti. Olyannak látja magát benne, amilyen lenni szeretne. Hibátlanabbnak, szebbnek, finomabbnak érzi alakját s már így, a csak magára képzelte ruhában is száz új gondolat és száz új érzés röpködi körül a szívet. Mert a nő minden új ruhájában újnak és tökéletesebbnek érzi magát.

Nem a hiúság hajszolja a nőt az öltözködés kultusza felé, hanem a minél tökéletesebb testi és lelkimegjelenés ősi ösztöne, mert rajta a ruha az a bizonyos harmatepp, mely egyéni kulturájának, izlésének, gondolatainak és érzéseinek egyetemét tükrözi. A nő öltözködési hiúsága tudatában érzi az öltözködés az ösztökélő erőkből táplálkozik, melyek a művészt minél érdekesebb és minél egyénibb művek alkotására serkentik. Ha a nő szépnek, tökéletesnek találja az elkészült ruhát, bizonyos vonatkozásban hasonlóan édes kielégülést érez, mint a művész, aki a be-

fejezett mű boldog gyötrelmétől szabadult meg.

A művész számára az intuición, a nő számára az izlés az az irányító, mely a ruha anyagának megválasztásánál és a forma finom egyszerűségének elképzelésénél a fantazmagóriák és az érzések zürzavarában a helyes utat mutatja. Az izlés a lélek visszfénye, melynek sugarai családi tradíciókat, társadalmi osztályok műveltségi fokát, kulturák finomságát és egyéni hajlamok megnyilatkozását világítják meg. A társadalmilag és szellemileg előkelő nők ruháján mindig a vonalak és diszítések puritánul emberi egyszerűsége ér el hatást, illetve éppen az egyszerűségükön érződik meg az izlés pompája.

Az elegancia a kiegyensúlyozott lélek nyugalma tükrözi. A divat fenntartás nélküli követése az egyéni izlés és önismeret hiányát jelenti. Az a nő, aki az elmélyedés ószinte perceiben találkozni szokott önmagával, már nem is ösztönösen érzi, de világosan látja, hogy a színeknek milyen egyéni összetétele, a ruha dekoratív részeinek milyen mennyiségbeli és térbeli elhelyezése, a vonalaknak milyen hajlása, a szimmetriák és asszimmetriák milyen ritmikája szükséges ahhoz, hogy a maga külön belső lényét és külső megjelenési formáját a legelőnyösebben mutassa meg. A kifinomodott izlésű, plasztikus érzékű, önmagát ismerő nő, ruhája megválasztásánál a maga külső exteriörjének és nagyon belső lényének minden skáláját megszólaltatja, hogy önmagával harmónikus megállapodásra juthasson. Nemcsak a szemével, hanem a lelkével is nézi, vizsgálja az eléje tett selymet, szövetet, csipkét s a tulajdon alakja ilyenkor egy láthatatlan tükörben szemben áll vele, mosolyog, gracióz mozdulattal meghajlik, beszáll az autóbába és finom tisztelővel, fel lép a villamos magas lépcsőjére, egymásra vetett lábbal ül a szalónban, lábujjhegyen táncol és könnyű lépésekkel végigsétál a napfényes fűcsepp korzón, szóval a mindennapi életének százféle helyzetében fűrészi önmagát. Az így megválasztott és felépített ruha egyéniséget fejez ki, de egyben körül is felhőzi a nőt a finom izlés, a

formai és lelki szépség, a belülről áradó harmónia és a megnyugtatóan elegáns asszonyi jelenség meleg varázsával.

Az ember az őt körülvevő világ jelenségeinek mindegyikében önmagát érzi, mert tudja, hogy körülötte minden ugyanannak a teremtő gondolatnak köszönheti létét, melynek ő a legfényesebb szikrája. Tehát az ég, a föld, a felhő, a fű, a fa, virág, az illat pszichéje az ember lelkét tükrözi. Miért ne tükrözhetné ugyanazt a ruha? A nemes metszésű flakonokban szenderegő parfümcsodák, az arisztokratikus egyszerűség izléses pompájával csomagolt finom szappanok, a sima bőrfedelű könyvek, a nemes vonalú arany cigarettatárcák és a cizellált email-arany puderszelencék, a festményekre mélyülő vastag, nehéz rációk mind megtalálták és érvényre juttatják tárgyi életük lényegét és szerves részeivé tudnak lenni gazdájuk lelki életének. Ezek a tárgyak eleven, egyéni impressziót adnak, gyönyörködtetnek, hangulatot sugarnak. Miért ne lehetne hát az egyéni élet belső ritmusának olyan egyéni kifejezője a ruha, amely túl a megszerezhető műveltségen, túl a kicsiszolható izlésen, túl a szabónő művészetén a született női egyéniség individuális kulturáját, izlését, fantáziáját is demonstrálja. Mert a született női egyéniség a bölcsőbből magával hozza a szövetek, selymek, csipkék iránt való egyéni érzéket s a színek, vonalak, izek, diszek összezőngő harmóniáját a saját egyéniségén át érzi meg és soha nem téved el a divatlapok szuggesztív rajzu ábráinak labirintusában. Tudás ez, amelyet megtanulni nem lehet, művészet, melynek gyakorlati alapja nincs, hanem valahol az érzékek határán túl, a költészet határát surolja.

A ruha beszélni tud, éppen úgy, mint a művészi festményen a vonal és a vers lelke mögött a ritmus. Sokszor a ruha meg tudja mutatni az abszolút nőt, anélkül, hogy a ruha tenné az embert.

Mados György

PAPP sorsjegye aranyat KAP

nak hegyét „barátja“ mellének szegezve, hátrálni kényszerítette a császárt, miközben nagy hangon folyton azt hajtogatta, hogy ajánlja lelkét Istennek, mert elérkezett az utolsó órája. Oly ügyetlenül és olyan szilajon kezelte az éles és hegyes kardot, hogy komolyon félni lehetett attól, hogy még valami baj talál történni. A lármára besiető Las Cases márki, a császár kamarása valószínűleg megdermedt erre a felségsértésre, közbe akarta vetni magát, de Napoleon csak kacagott és igyekezett elhárítani magától a kard hegyét. Végre is kifáradt a vakmerő fruska és kiesett kezéből a nehéz kard.

A császár környezete nem tulságosan lelkesedett Betsyért és nem tudták megérteni, hogy uruk hogy lehet olyan elnéző vele szemben. Különösen Las Cases nem állhatta. Az is igaz, hogy Betsy minden alkalmat megragadott a bosszantására.

Egyszer Napoleon és társasága egymás mögött haladtak hosszú libasorban a park egyik keskeny útján. Elöl ment a császár s utána egyenként egymásután a többiek. A haszontalan Betsy, aki utolsónak maradt, egyszer csak hirtelen elhatározással teljes erejéből nekiszaladt a nővérenek, aki előtte haladt, ez viszont ráesett a kis Las Cases fiura, aki elvágódott és estében majd feldőntötte az apját. Az idősebb Las Cases az előtte lépkedő Gougeraunak lódult, aki egyensúlyt veszített és a császárt, hogy ez megtántorodott.

Erre az arcátlanságra már kifogyott Las Cases türelme. Mérgesen vállon ragadta a csínytevőt és úgy megrázta, hogy Betsy térdre bukott. A nem várt fenytésre az elkaptott fruska keserves sírásba tört ki és „barátja“ neki adott igazat. Megengedte

Betsynek, hogy elégtételt vegyen az őt ért sérelemért és sajátkezűleg tartotta Las Cases, hogy ne tudjon elmenekülni Betsy ültegei elől. Betsy már csak azért sem állhatta Las Cases, mert a császár folyton azzal bosszantotta, hogy a kis Las Cases lesz a jövődöbelije, akit pedig szívből utált.

Igy télt Napoleon ideje 1815 őszén. A világhírű hős a kis fruska társaságában feledni látzott élete rettenetes tragédiáját és a száműzetés szörnyű napjaiban is tudott mosolyogni és örülni az életnek.

De nem sokáig tartott az idill. A Longwoodi ház elkészült és a császárnak el kellett hagynia a „Vadrózsa“-villát. Betsy keserű könnyeket hullatott, mikor „barátja“ Cockburn admirális társaságában új tartózkodási helyére távozott. Érezte, hogy vége a szép napoknak, a kedélyes dulakodásoknak, a vidám játékoknak és tréfálkozásoknak.

Ettől kezdve már kevesebbet voltak együtt. Longwood meglehetősen távol esett a „Vadrózsa“-villától és körülményes volt az odajutás.

A fogoly ajkáról lassanként eltűnt a mosoly. A méltatlan bánásmód, a korlátozott mozgási szabadság, a barátságtalan környezet, a minden mozdulatát figyelő őrk piros uniformisai elkecseregették és zárkózottá tették.

Betsy is feledékenynek látszott. A kis leányból máról-holnapra bájos fiatal nő vált. Udvaroltak neki. Játsozott a szivekkel. Végre maga is szerelmes lett egy fiatal tisztbe, aki a Longwoodi fennsíkban táborozott... Napoleon érdeklődéssel hallgatta a felőle szállongó híreket, majd kijelentette, hogy ő sem különb a többi leánynál. De azért

mégis türelmetlenül leste messzelátóján, hogy mikor tűnik fel a sziklák közt Betsy karcu alakja, ha a leány megizente, hogy meg fogja látogatni. Ilyenkor ismét vidám és beszédes volt. Apróra kikérdezte mindent, megtárgyalták a sziget eseményeit, vitatkozhattak a divatról és a tetlenségre kárhóztatott felüsités egészen felüdítette egy ilyen látogatás... a fiatalág... a napfény.

Ennek is véget vetett a gyűlölet nemsokára...

Hudson-Lowe ezt a kis örömet is megsajnálta tőle.

Balcoombéknak el kellett hagyniok Szt. Ilonát. Ausztráliába költöztek, ahol Betsy férjhez is ment. Ugy látszik azonban, hogy nem volt valami szerencsés az életben. Mikor özvegyiségre jutott, leánykájával Londonban telepedett le, ahol nagyon szerény viszonyok közt él. Kevéssel azután, hogy Napoleon hamvait visszaszállították Franciaországba, kiadta emlékiratait. Azt hitte, hogy az újra éledt Napoleon-kultuszban viharos sikere lesz könyvének... Azt hitte, hogy gyermekora eseményeinek az elbeszélése révén vagyonhoz juthat. Tévedett...

A császárság helyreállítása után szerepet volna bejutni Eugénia császárné udvarhölgyei közé. Nem sikerült.

Hosszas kilencelés után elérte, hogy magára vonja a császár figyelmét. III. Napoleon hálás volt nagybátyja kis pajtásával szemben és Algirban jelentős földbirtokhoz juttatta. Betsy megérte még a második császárság bukását is és 1872-ben halt meg. Napoleon halálának a hónapjában talán nem érdektelen felidézni az emléket.

Márki Mária

Elítélték a testvérgyilkos Friedländer Manassét

A berlini törvényszék izgalmas tárgyalás után hozta meg ítéletét Friedländer Manassé ellen, aki öccsét, Friedländer Valdemart és barátját, Földes Tibort agyonlőtte. Az ügyész két esetben elkövetett emberölés büntette és tiltott fegyverviselés miatt öt évi és egy hónapi össz-büntetés kiszabását kérte. A védő viszont az enyhítő körülmények figyelembevételével a legenyhébb büntetést kérte. — Az esküdtek kétféle emberölésben mondták ki bűnösnek Friedländer Manassét, aminek alapján a bíróság hat évi fegyházra ítélte.

Megtalálták a Numanciát

Életben vannak Franco őrnagy és utitársai

Madridból jelentik: Egy angol gőzös szikratávirata szerint az Azori szigetektől délkeletre megtalálták a Numanciát. A spa-

nyol vizirepülőgép utasait, Franco őrnagyot és utitársait élve megmentették.

Nagyszámu előkelő közönség jelenlétében ünnepelték meg a Jakovljevic és Kessler cég tiz éves jubileumát

A felruházott gyermekek megindultan mondtak köszönetet a nemes ajándéknak

Jakovljevic és Kessler noviszádi divatáruháza pénteken délelőtt ünnepelte meg fennállásának tizedik évfordulóját. A meghatározó ünnepély, mely alkalommal a cég tiz szegény gyermeket tetőtől-talpig felruházott, a polgári lövölde nagytermében folyt le, a melyet ez alkalommal gyönyörűen feldíszítettek. Fehér György kirakattrendező művészi keze a mesék birodalmára emlékeztető pompával díszítette fel az egyébként rideg termet, ahol ez alkalommal csodaszép selymek, fulardok, szövetek és értékes szőnyegek pompáltak. A terem közepén asztalokat állítottak fel, ahol a megjelent vendégeket gazdagon felszerelt büffé várta. Délelőtt féltizenegy órakor már többszáz főnyi előkelő közönség jelent meg az ünnepély színhelyén, mely melegen gratulált a két cégfőnöknek, akik fáradhatatlan szorgalommal és buzgalommal a Vajdaság legnagyobb divatáruházává avatták jubiláló cégüket.

A tiz felruházott gyermek nagy asztal mellett foglalt helyet s itt azután büszkén mutogatták a drága ajándékokat. A fiuk vadonatúj inget, egy komplett szövetöltönyt, sapkát, harisnyát, cipőt és zsebkendőt kaptak, a leányok pedig inget, bordó szövet ruhát, harisnyát, cipőt és zsebkendőt.

Az ünnepélyt Jakovljevic Paja nyitotta meg, aki keresetlen szavakkal mondott köszönetet, hogy ilyen imponáló számban jelentek meg a jubileumi ünnepélyen, majd a megajándékozott gyermekek sorából Mézsáros Erzsébet mondott megindult hangon köszönetet a cég főnökeinek, beszéde köz-

ben azonban olyan megindultság vett erőt rajta, hogy

sírva afkadt s nem tudta folytatni beszédét.

A közönség is könnyezett a meghatottságtól, majd a kisleányt zajosan megjelente. Utána még Schissler József és Saponyai István mondtak köszönő beszédet, akiket Keller Ilona, a jubileum fáradhatatlan rendezője vezetett fel a pódiumra.

Kassowitz Miksa igazgató, az Iparbank nevében üdvözölte a jubilánsokat s rendkívül hatásos beszédben a két cégfőnök érdemeit, szorgalmát, ambícióját és becsületes működését méltatta, végül Csernyei Mór nyug. igazgató tanító Kessler Jenőt üdvözölte, mint tanítványát, aki tanulmányában is a szorgalomnak mintaképe volt.

A lélekemelő ünnepélyt Fehér György beszéde zárta le, aki az alkalmazottak nevében gratulált a cégfőnöknek s egyben átnyújtotta az alkalmazottak ajándékát.

A közönség az egész idő alatt lelkesen ünnepelte a jubilánsokat, akik meghatottan mondtak köszönetet az ünnepelésért.

Amnesztiát kaptak Bulgária volt háborus miniszterei

Szofiából jelentik: A szobranje péntek éjjeli ülésén megszavazta Radoszlavov volt miniszterelnök és Toncev volt miniszter amnesztiájáról szóló törvényt. A két volt háborus miniszter, akiket az összeomlás utáni szobranje elítélt, 1918. november 6-án Németországban voltak és hazatérésük eddig elítélhetőségük miatt lehetetlen volt.

Az amnesztia törvény vitája igen viharos volt. Pénteken késő este az igazságügyminiszter beszélt és utána névszerinti szavazással döntöttek az amnesztia fölött. Cankov volt miniszterelnök hívei az amnesztia ellen szavaztak. Az ülésen résztvett 236 képviselő közül 139 az amnesztia mellett, 97 pedig ellene szavazott.

Tegnap kezdődött az országos nyomdász kongresszus Noviszádon

Az új ipartörvényt tárgyalja a kongresszus

Az országos nyomdatulajdonosok egyesülete Noviszádon tartja ezidei kongresszusát. Ez alkalommal az ország minden részéből összejöttek a nyomdatulajdonosok Noviszádra, akiknek nagy része már a pénteki nap folyamán Noviszádra érkezett. Pénteken előkonferencia volt a városháza kistermében, délután pedig a vendégek a Vénácra és a Zmajevácra rándultak ki, ahol közös ebédet rendeztek a tiszteletükre.

A kongresszus tanácskozása tegnap délelőtt 9 órakor kezdődött a városháza nagytermében. Először Borota Branislav dr. polgármester üdvözölte a vendégeket, majd Zubesics Luka elnök megnyitotta a tanácskozást, aki köszönetet mondott a polgármesternek és a város közönségének a lelkes fogadtatásért. A közgyűlés ezután üdvözlő táviratot intézett a királyhoz, a miniszterelnökhöz és a kereskedelmi miniszterhez, majd a kongresszus megkezdte a tanácskozásait, melyen az új ipartörvény került tárgyalás alá.

Délután 2 órakor bankett volt a Szloboda-szálló nagytermében, majd a vendégek a város környékét tekintették meg.

A kongresszus vasárnap délelőtt 9 órakor folytatja tanácskozását.

Noviszádra szállították a bizonyítványhamisítókat

Megirtuk, hogy a Bácskában nagy hamis bizonyítványgyárat lepleztek le, amelyben az amerikai utlevelekhez szükséges okmányokat hamisították. A vizsgálat megállapította, hogy a hamisítást Danyerszki Franja volt csesztregi jegyző és Brankovan Cseda kivándorlási ügynök követte el, akiket le is tartóztattak. Miután ez az ügy a noviszádi törvényszék elé tartozik, a letartóztatottakat tegnap beszállították a noviszádi ügyészség fogházába.

A tegnapi postával felszólítást küldtünk hátralékos előfizetőinknek és viszontelárúsítóinknak, amelyben felkértük őket, hogy lapunkkal szemben fennálló tartozásukat egyenlítsék ki. Tisztelettel kérjük, hogy a felszólításhoz csatolt csekken a hátralékos összeget hozzánk postafordultával beküldeni sziveskedjék, nehogy kénytelenek legyünk a lap további küldését be- szüntetni.

Srpska Pravoslavna Crkvena Opština u N. Sadu
Broj 255/1929.

OGLAS

Srpska Prav. Crkv. Opština u N. Sadu raspisuje ponovnu ofertalnu dražbu za dovršenje svoje zgrade u Sr. Karlovcima, kao i prepravku na spratu kuće br. 4. u Pašičevoj ulici u N. Sadu. Proračunska svota za dovršenje zgrade u Sr. Karlovcima iznosi Din. 962.652.— a za prepravku na spratu kuće br. 4. u Pašičevoj ulici iznosi Din. 80.086.70. Ponude se mogu dati kako za ukupne tako i za pojedine (po strukama) radove. Bliža izvešća mogu se dobiti u pisarnici srp. prav. crkvena Opštine za vreme zvaničnih časova, gde i proračuni stoje izloženi svakome na ugled. Licitanti polažu 5% od proračunske svote na ime vadiuma. Rok predaje oferata 30. juni. Licitacija će se održati 1. jula o.g. u 9 h. pre podne u pisarnici crkv. opštine. Dražba je pravovojana po odobrenju C. Odbora, kada će se i vadium vratiti svima ponudjačima, osim onih, kojima posao bude poveren.

Iz sednice C. Odbora Srp. Prav. Crkvene Opštine novosadske držane 20./7. juna 1929.
Lazar Dimić s.r. Dušan S. Monashević s.r.

perovodja predsednik

Fényes külsőségek mellett ünnepelték meg Vidovdán ünnepét Noviszádon

**A noviszádi helyőrség díszszemléje a Háltéren
Az összes vallásfelekezetek templomaiban istentiszteletet tartottak**

Fényes és díszes ünnepségek mellett ünnepelték meg pénteken Vidovdán ünnepét Noviszádon. A helyőrség az idén is díszszemléjét rendezte a Háltéren s a csapatok ünne, főruhában már a kora reggeli órákban felvonultak a városban, katonazenekar kíséretében. A katonai díszszemlén megjelent Dokics Györgye hadtestparancsnok, továbbá dr. Popovics Laza főszolgabíró a kormány képviselőjében, a tábornoki kar, valamennyi szolgálatban lévő törzstiszt, a csapatbiztosok, valamint az összes polgári hatóságok képviselői. A város részéről Borota Branislav dr. polgármester, Sztakics Sztoján és Klicin Predrag városi tanácsosok jelentek meg az ünnepélyen.

Pontban 9 órakor, amikor a csapatok felsorakoztak, megkezdődött a tábori mise, amelyet a római katolikus, a görögkeleti és a muzulmán tábori lelkész celebrált. A tábori istentisztelet után a csapatok díszmenetben vonultak el Dokics Györgye tábornok, hadtestparancsnok előtt, majd a Kralja Petra-uccán, a Fő-téren és a Futaki uton át laktanyáikba vonultak vissza.

Az állami ünnep alkalmából az összes házakat fellobogózták, a városházát pedig az esti órákban fényesen kivilágították.

Az összes vallásfelekezetek templomaiban

istentiszteletet tartottak az elesett hősök emlékére.

A római katolikus beltéri templomban Fátih Ferenc apát esperesplébános celebrálta a gyásztiszteletet. Az istentiszteleten a város, az állami és a katonai hatóságok képviselői, valamint nagyszámú közönség jelent meg. A kóruson a Cecilia énekkar énekelt Léh Jakab karnagy vezénylete alatt.

A pravoszláv püspöki templomban Iren

nej püspök celebrálta az istentiszteletet, nagy segédlettel, ugyancsak a katonai és polgári hatóságok kiküldötteinek jelenlétében.

Vidovdán ünnepe az iskolákban

A noviszádi iskolák is a szokásos hagyományos keretek között ünnepelték meg Vidovdán ünnepét, mely alkalommal kiosztották a bizonyítványokat is. A diákok reggel fél kilenc órakor hálaadó istentiszteleten vettek részt, majd az iskolákban gyülekeztek, ahol az osztályfőnökök hosszabb beszéd keretében méltatták az ünnep jelentőségét, majd a tanulók között kiosztották a bizonyítványokat, értesítőket és könyvajándékokat.

Az ország többi városaiban is fényes keretek között ünnepelték meg Vidovdánt

Beogradban nagyszabású katonai díszszemle keretében ünnepelték meg Vidovdánt. Előzőleg a püspöki székesegyházban tartottak istentiszteletet, amelyet Letics Györgye temesvári püspök celebrált nagy segédlettel, majd a püspök nagyhatású beszédet tartott az egybegyűlt hívekhez, a melyben a nap jelentőségét méltatta. A római katolikus templomban Wagner dr. plébános celebrálta az istentiszteletet. Azután a hadsereg díszszemléje következett, amelyet azonban ezúttal a rossz időjárás miatt nem a banyicai gyakorlóterén, hanem a Teraziján tartottak meg. A díszszemlén résztvevő Hadzsics tábornok hadügyminiszter, Daszkalovics Alekszandar tábornok hadosztályparancsnok, a tábornoki kar, valamint az összes polgári hatóságok fejei. Hasonló ünnepségek keretében folyt le Vidovdán megünneplése az ország többi nagyobb városaiban is.

Augusztus elsejéig az összes közigazgatási tisztviselők az új közigazgatási törvény intézkedései értelmében átcsoportosítandók

**A főispán a kormány megbízottja a tartományban, a főszolgabíró pedig a járásban
A rendőrhatalóságokat négy kategóriába osztották**

Az április 3-án megjelent legfelsőbb közigazgatási törvény és a július 21-én szentesített állami közigazgatási törvény intézkedései értelmében az állami közigazgatás kérdése végleges tisztázást nyert. Az állami közigazgatás élén a minisztertanács elnöke áll, minden egyes minisztérium élén pedig az illetékes miniszter. Az állami közigazgatás keretében a következő minisztériumok működnek: igazságügyi, közoktatásügyi, külügy, belügy, pénzügy, hadügy, építésügyi, földművelésügyi, kereskedelemügyi, erdészeti és szociálpolitikai minisztérium. A miniszterek mellett miniszterhelyettesek működnek, akik az összes ügyosztályok működését ellenőrzik.

A legfelsőbb állami közigazgatást a belügyminiszter irányítja az állami közigazgatási és önkormányzati hatóságok révén. Az állami közigazgatási hatóság szervei a főispánok és Beograd város rendőrfőnöke mint másodfokú hatóság, továbbá a főszolgabírák mint elsőfokú s az állami helyi rendőrhatalóságok mint speciális rendőrhatalóságok, az önkormányzati hatóságok pedig a polgármesterek és a községek mint elsőfokú hatóságok.

A helyi, azaz az általános közigazgatás felőleli az összes minisztériumok ügykörét, kivéve azokat, amelyek a bíróságok, pénzügyi és katonai hatóságok hatásköre alá tartoznak. Ennek következtében

az általános közigazgatás szervei annak ellenére, hogy a belügyminisztériumnak vannak alárendelve, kötelesek a többi minisztériumok

rendeleteit és intézkedéseit is végrehajtani.

A belügyminisztérium négy ügyosztályra oszlik: 1. államvédelmi, 2. közbiztonsági, 3. állami közigazgatási, 4. önkormányzati ügyosztály. A belügyminiszter mellett a miniszterhelyettesek és a vezérinspektor működik.

A vezérinspektor az állami közigazgatás legfelsőbb ellenőre s ezen minőségében időről-időre személyesen ellenőrzi a közigazgatás végrehajtását.

A rendőrhatalóságok négy kategóriába oszlanak: 1. Beograd város rendőrfőnöke. 2. Rendőrfőnök a tartományi székhelyekben. 3. Rendőrelőjáró azokban a városokban, ahol a tartományban nincs székhelye. 4. Rendőrbiztosok (vasuti, kikötői, fürdőhelyi stb.).

A tisztviselők: politikai-közigazgatási és segédtisztviselők. Politikai-közigazgatási tisztviselők a következők: a belügyminiszter első helyettese, a belügyminiszter többi helyettesei, főispánok, Beograd város rendőrfőnöke, a belügyminisztérium osztályfőnökei, a belső közigazgatás főinspektora, a belügyminisztérium inspektora, alispánok, Beograd város rendőrfőnök helyettese, rendőrfőnökök, belügyminiszteri osztálytanácsosok, tartományi inspektorkok, tartományi tanácsosok, rendőrtanácsosok, rendőrinspektorkok, főszolgabírák, városi rendőri előjárók, szolgabírák, titkárok, fogalmazók, rendőrbiztosok, gyakornokok. A szaktisztviselők a főispánhoz és a főszolgabíróhoz vannak beosztva. Segédtisztviselők a következők: köz-

igazgatási irodatisztek, segédtitkárok, írások, altisztek és hivatalosok.

A főispán a kormány megbízottja a tartományban, a főszolgabíró pedig a járásban.

A törvény számos büntető rendelkezése azt a célt szolgálja, hogy a tisztviselők lelkiismeretesen végezzék munkájukat, hogy korrekt magatartást tanúsítsanak feljebbvalóikkal és a felekkel szemben, úgy a hivatalban, valamint a hivatalon kívül is.

Tisztviselők nem vállalhatnak mellékfoglalkozást, nem politizálhatnak és nem lehetnek politikai egyesületek tagjai.

A tisztviselők alkalmaztatásának egyik legfontosabb feltétele a jogvégzettség.

Augusztus elsejéig az összes közigazgatási tisztviselők a jelen törvény intézkedései értelmében átcsoportosítandók.

Miután mindezekig még nem lépett életbe az egységes községi törvény, az önkormányzati hatóságok hatásköreinek kiterjedése még nincs szabályozva s így a községi törvény életbelépéséig még nem nyert pontos tisztázást, milyen ügyek tartoznak az állami s melyek az önkormányzati közigazgatás hatásköre alá.

A noviszádi Postás Otthon felavatása

Tegnap avatták fel a noviszádi Postás Otthont a Ljubljanszka ucca 19 számú házban. Délelőtt 11 órakor szentelte be az épületet Ivancevics gör.-keleti prota. Az ünnepségen megjelent dr. Csirics Irinej gör. kel. püspök, Kovácsévics tábornok, Rupec postaigazgató, dr. Belajesics Vladimir törvénytudós elnök, Bugarszki Todor pénzügyigazgató, dr. Borota Branislav polgármester, a vidéki delegátusok és a sajtó képviselői.

A felszentelés után dr. Csirics Irinej gör. kel. püspök üdvözölte a postásokat, Jovanovics Toma a postások szövetségének elnöke ismertette az egyesület működését és az Otthon jelentőségét, Misics Jovan postaigazgatási titkár méltatta Jovanovics Toma érdemeit, mert az ő érdeme, hogy felépülhetett az Otthon. Jeticsz Sztetén töltötte be a házigazda tisztét és üdvözölte a megjelenteket. A postászenekar eljátszotta a himnuszt, utána pedig megvendégelték a jelenlévőket.

Délután három órakor tartották meg a postai alkalmazottak tartományi egyesületének közgyűlését.

A közgyűlést Jeticsz Sztetén alelnök nyitotta meg és javaslatára Öfelségének, hódoló, Zsivkovic Petar miniszterelnöknek és Szavkovic Sztivan építés- és postaügyi miniszternek üdvözlő táviratot küldött. Utána Maties Milivoj részletes jelentést terjesztett elő a választmány múltévi működéséről, a pénztári jelentést Ibisics Robert, a felügyelőbizottságát pedig Jovanovics Milivoj olvasta fel. A jelentéseket mind elfogadták és a régi választmányának megadták a felmentést. Utána jelölő bizottságot küldtek ki, amely megejtette a jelölést. Ennek felolvasása után vita keletkezett, mert egy jelenlevő titkos szavazást követelt. A többség azonban ezzel szemben elfogadta a jelölő bizottság által jelölt következő tisztikart: Elnök: Misics Jovan, I. alelnök: Szaketics Ivan, II. alelnök: Zsagor Adolf, titkár: Maties Mihajlo, pénztáros: Ibisics Robert. Választmány: Jankovics Bogdan, Vukanovics Rada, Jeticsz Sztivan, Luckers Ivan, Jurisics Josif, Presics Szmilja, Korbanics Vaszó és Nikolics Riszta; helyettesek: Antenics Sztivan, Kovacs Ivan, Moljac Szava, Petrovics Julkica és Vukovics Ladislav. A felügyelő bizottság tagjai: Baics Panto, Jovanovics Milivoj, Veszelinovics Sztivan, Paripov Száva és Stancl Mátyás.

Este fél kilenc órakor társas vacsora volt a Winkle-féle sörcsarnokban. A vidéki delegátusok ma megtekintik Noviszád környékét utána pedig hazautaznak.

HIREK

1929. június 30. Vasárnap

Rom. kath. Pál. Protestáns. Pál. Gör. kel. (jun. 17.): Nemail. A nap kel 3 óra 55 perckor, nyugszik 7 óra 27 perckor.

Időjárás: Szerbiában inkább boros, a Vojvodinában részben derült idő volt helyenként esővel. Noviszádon a déli hőmérséklet 25 fok volt.

Időjárás: Változékony, nagyjából részben derült idő várható gyenge széllel, helyenként zivatarokkal és záporokkal, lényeges hőváltozás nélkül. Noviszádon a hőmérséklet 10 és 26 fok között változik.

— **A beográdi opservatórium jelentése.** A beográdi opservatórium jelentése szerint tegnap a következő hőmérsékletet jegyezte fel az ország egyes városaiban: Beograd 12, Zagreb 13, Ljubljana 14, Bród 15, Petrovaradin 14, Velika Gradiste 15, Kovilja 14, Szarajevo 11, Uzice 11, Kragujevac 14, Nis 15, Koszovszka Mitrovica 15, Stip 17, Kraljevo 13, Kotor 21, Split 20. Eső az egész országban esett, Délszerbia kivételével.

— **Dungyverszki Szófia tegnap letette a sofőri vizsgát.** Dungyverszki Szófia noviszádi urleány, Dungyverszki Gedeon dr. leánya tegnap délelőtt Malencsics Rodoljub rendőrkapitány előtt letette a sofőri vizsgát. A vizsga kitűnően sikerült s az urleány már tegnap délben első sétatokocsizásra indult vadonutaj Nash autóján. A rendőrség iparügyi osztálya már ki is állította a sofőrigazolványt Dungyverszki Szófia részére.

— **A noviszádi tanítók 400 darab Agrárbank részvényt jegyeztek.** Mint értesülünk, a noviszádi és a noviszádi járási tanítótörszék 400 darab Agrárbank részvényt jegyzett.

— **A Polgári Magyar Daloskör július 7-én tartja rendes évi közgyűlését.**

— **Magyar nap Temesvárott.** Temesvárról jelentik: A romániai Magyar Párt temesvári tagozata két napra terjedő programmal magyar népnepélyt rendez Temesváron a Luna-parkban. A temesvári magyar Dalárda, a Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület, a Glória dalgyűlés, a Magyar Nőegylet és nyolc vidéki magyar dalárda buzgólkodik a magyar ünnep sikerén. Tíz év után először lesz magyar ünnepség ilyen nagy keretekben a román Bánátban. Képviselteti magát az aradi, szatmári, nagyváradai Magyar Párt és az erdélyi magyarországi közül is sokan jelentették be részvételüket. Az ünnepség díszszónoka Sándor József szenátor lesz. A komoly munkával és szórakozásokkal egybekötött ünnepen a vezetők beszédeit megafon közvetíti a park minden zugába.

— **Dr. Salamonné Kassovitz Erzsébet Mendsiedek-rendszertől szünidei tornatanfolyama július 1-én kezdődik.** Jelentkezés délelőtt 9—11 és délután 5—7 óra között Noviszádon Futoski put 117.

— **A noviszádi Önkéntes tűzoltók mulatsága.** A noviszádi Önkéntes tűzoltó-egylet folyó évi július hó 7-én, 57 év előtti alakulásának napján, modern felszereléseinek alapja javára a Polgári Lövölde helyiségeiben teke-versenyyel, bankettel és táncal egybekötött kerti mulatságot rendez. A bankett délután 1 órakor tartják meg. Részvételi díj személyenként 30 dinár. A banketten résztvenni óhajtok jelentkezzenek Kurtz Kornél parancsnoknál, legkésőbb június 30-ig. A bankett és mulatság tartama alatt a katonazenekar hangversenyez. Belépődíj személyenként 10 dinár. A mulatság délután 4 órakor kezdődik és hajnalig tart. A tűzoltóság az egyleti helyiségből délelőtt fél 10 órakor zenekisérettel indul ki a lövöldébe.

VII.-8. a 18-ik állami osztályosjáték I. osztályának húzási! Ne felejtse el még ma megrendelni az Ön szerencse sorsjegyet
BRISTOL-nál, Noviszad, Zeljeznicka 27

Riasztó hírek terjedtek el tegnap Párisban a francia kormány lemondásáról

Az amerikai adósságok miatt megingott a kormány helyzete

Párisból jelentik: Poincaré miniszterelnök tegnap fejezte be a kamarában az Amerikával szemben fennálló háborús tartozásokról szóló expozéját.

Utána Briand külügyminiszter szólalt fel.

Tegnap este riasztó hírek terjedtek el parlamenti körökben. A kormányhoz közel-

álló körök valószínűnek tartják, hogy a kormány a háborús adósságok kérdése miatt

legközelebb beadja lemondását.

Briand külügyminiszter tegnap válaszolt az angol kormánynak a jótételi bizottság legközelebbi ülésének időpontja és székelyére vonatkozólag.

— **A noviszádi leánygimnázium tanulmányi eredménye.** A noviszádi leánygimnáziumot a múlt iskolai évben 461 tanuló látogatta, ebből nemzetiség szerint 353 szerbhorvát-szlovén, 6 cseh-szlovák, 8 orosz, 32 német, 17 magyar, 45 zsidó, vallásfelekezet szerint pedig 314 görögkeleti, 78 romai katolikus, 6 görög katolikus, 17 evangélikus és 46 izraelita. Kitűnő eredménnyel a következők vizsgáztak: Letics Vjera, Miroslav-ljević Ksenia, Mihajlović Jovanka, Cseliković Julianna, Sipos Xenia, Popov Olga, Bacskalić Éva, Jelics Ruzsica, Teofanović Danica, Bachrach Mira, Mojzes Edit, Szekulics Anka, Bojanics Biszerka, Polácsi Valéria, Vaszin Mileva, Kovács Ludmilla, Markovics Ljubica, Weiss Zsuzsanna, Nikolics Milana, Szattler Éva, Kovacevics Vojislava, Mandics Olga, Petrović Dobrila, Bogdanović Katica, Markovics Vera, Berger Éva, Wassermann Irén, Krisztics Angelina és Csolovics Vera. Jeles eredménnyel végzett 54, jó eredménnyel 104 és elégséges eredménnyel 151 tanuló. Javítóvizgára utasított 91, osztályismétlésre 29 tanuló.

— **Elsőrendű amerikai alkoholmentes üdítőital került forgalomba Noviszádon.** A napokban „Jogura Company” cím alatt új vállalat alakult Noviszádon, amely az egész világon ismert és kitűnő hírnévnek örvendő „Jogura” és „Zeppelin” alkoholmentes italt hozza forgalomba. A „Jogura” az u. n. Kola-dióval van keverve, amely főleg vérszegénység, ideggyengeség és lábadozóknál kiváló gyógyhatásánál fogva világhírré tett szert. Magunk is meggyőződünk, hogy a „Jogura” az összes alkoholmentes italok közül a legkiválóbb, amellyel borral keverve is kitűnő üdítőital, elegáns palackozása pedig általános feltűnést kelt. Az egyes palackokhoz három prémiumra szóló utalványok is vannak csatolva s aki a reklámszámot megtalálja, díjazásban részesül. A pompás üdítőital a Jogura Company-nál rendelhető. Noviszad, Mlii Limán, Radnicska ucca 10.

— **A legutolsó 30 év alatt 350 százalékkal emelkedett Amerikában a gyilkosságok száma.** Londonból jelentik: Vade Ellis, az Egyesült Államok volt attorney generalja legutóbb tartott előadása során elmondta, hogy az Egyesült Államokban éventeként tízenkétezer gyilkosságot követnek el. Egyedül Newyorkban harmincezer, Chikágóban tízezer gonosztevő jár szabadon és a gyilkosságok számaránya 1900 óta 350 százalékkal emelkedett. Ilyenformán minden száz ezer lakos közül hét gyilkosságnak lesz az áldozata. Az okok közül első helyen áll a gyors meggazdagodás, a nyomában járó fényezés és pazarlás, ami a legkülönbözőbb bűnre csábító motivum. A technika haladása is megkönnyíti a bűnök elkövetését és a bűnösök menekülését. Az előadó végül nem tagadta, hogy a törvény hivatott őrei gyakran összejártsanak a gonosztevőkkel.

— **Jutányosan legjobb áru.** Dobozokban nagy választék. Prima lemez minden színben. Eladja csak a Barth cég! Barth Domonkos, fabrika kutija, Mali Liman, Novi Sad.

— **Szabady Jenőnek, a népszerű vajdasági zeneszerzőnek új eposzát közli a Képes Vasárnap legújabb száma, amelyben számos friss és érdekes fotoriport és riport van a Vajdaság társadalmi életéből. Részletes európai rádióműsor. A kitűnő képeslap mindenütt kapható. Ára 5 dinár.**

— **Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegek** valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfira hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József víz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért sərbajoknál és prostatobetegeknél is ajánlják. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Az osztrák-magyar hatóságok által elkobzott földek és ki nem fizetett rekvizíciók bejelentése a noviszádi pénzügyigazgatóságnál.** A birtokok és tulajdonjogok visszaszolgáltatásáról szóló konvenció értelmében a pénzügyminisztérium felszólítja a földesurakat a jugoszláv állampolgárokat, akiknek a földjeit, birtokait a volt osztrák-magyar monarchia vagy Olaszország hatóságai elvették vagy elkobozták vagy a rekvizíciók alkalmával a rekvirált tárgyakat nem fizették ki, valamint azokat, akiknek letétjeit, bankbetétjeit, értékpapirjait vagy bármilyen más értéktárgyait a háború alatt vagy a háború után azokról a területekről vitték ki, amelyek ezidőszent az SHS királysághoz tartoznak és ha ezek a tárgyak jelenleg az olasz királyság területén levő fizikai vagy jogi személyek birtokában vannak, jelentésük azt be haladéktalanul a noviszádi tartományi pénzügyigazgatóságnál. Bejelentendő azonkívül az a körülmény, ha valamilyen árucikk postán, vasuton vagy más forgalmi eszközzel arról a volt osztrák-magyar területekről szállították el, amely ezidőszent Olaszországhoz tartozik s a szállítmány nem lett kikézbcsítve a címzettnek, aki ezidőszent az SHS királyság területén tartózkodik.

— **Ritka halász-zsákmány.** Kuláról jelentik: Hallás János kulai halász Cservenkán a Kralja Petra csatornában, kis horoggal egy 46 kilós harsát fogott. Hossza 180 centiméter volt. Kulán a „Zöldkert” előtt csodájára járt a nép s rövid 1 és fél óra alatt széjjel kapkodta kilóját 22 dinárjával.

— **Kiesett a vonatból és súlyosan megsérült egy indiai zenész.** Az indiai fuvós zenekar tagjai pénteken reggel a noviszádi sémélyvonattal érkeztek haza Indiáról. Miközben a vonat befutott az állomásra, Tuft Adám, a zenekar fiatal karmestere a koci lépcsőjén állva messzire kihajolt, miközben fejével nekiütődött a sinek mellett lévő villamososzlopnak. A szerencsétlenül járt ember a pályatestre zuhant, orrán, száján eleredt a vér. Súlyos agyrázkódással, eszméletlen állapotban szállították kórházba.

— **Minden este, de különösen akkor, ha napközben forróságot érez, kenje be egész testét Algával, mert az új erőt ad, elejét veszi sok súlyos megbetegedésnek. Az Alga erősít. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható, üvege 16 dinár.**

Ma, vasárnap nagy szegfűbál lesz a Csokota vendéglőben. Elsőrendű tamburazene és kitűnő italok Herbst Péter, vendéglős
Darányi telep III. csoport 233. A volt katonai gőhfőfőgő műgőtt

SPORT

A PAK és a ZsAK kerültek a „Vojvodina Serleg” döntőjébe

Pénteken délelőtt kezdődtek a Vojvodina tizenöt éves fennállásának jubileumára rendezett háromnapos ünnepi mérkőzések. Az első mérkőzést délelőtt a noviszádi Postások vívták a petrovaradini Gradjanszki-val. A játék a PAK könnyű győzelmével végződött, mert az együttes elejétől végig fölénytel játszott. A petrovaradini Gradjanszki hanyatló periódusa ugylátszik még tart, amit néhány játékosának sportszerűtlen magaviselete csak súlyosbít. A PAK győzött 5:1 (2:1) arányban.

A péntek délutáni mérkőzések sorozatát a ZsAK—Hajduk küzdelme vezette be. A mérkőzés favoritja a Vasutasok együttese volt és aránylag könnyen győzött 7:2 (3:1) arányban.

A Vojvodina Serleg döntőjét tehát a PAK vívja a ZsAK együttesével, ma délután 2 óra 30 perckor. Mind a két másodosztályú mérkőzésen Nikolies bírászkodik.

JUDA MAKKABI—VOJVODINA 3:0 (1:0)
Barátságos

Karagyörgye pálya, bíró: André

A két félidő, a játék képét is két különálló periódusra osztotta. Az elsőben a Vojvodina abszolút fölénytel játszott és a Makkabi alig néhányszor közelítette meg a Vojvodina kaput. Ez is elég volt ahhoz, hogy Rencsevics lövésével megszerezze a vezető gólt. Az első félidőben a Vojvodina meglepően unottan játszó csatársora egész sor gólhelyzetet hagyott kiaknázatlanul.

A második félidőben a Makkabi nagy lelkesedéssel feközik a küzdelemben. Kacaf irányításával egymásután indítja a támadásokat a Vojvodina kapu ellen, amelyet csak tessék-lássék lanyhasággal védelmez a pirosfehér fedezetsor. Popovics tartja fel a labdát, a büntetőt Horváth góllá értékésíti. A továbbiakban egyenrangú ellenfelek küzdelme következik, de a Makkabi csatársora nagyobb agilitásával Rencsevics révén újabb gólt ér el.

BATA—NAK 2:0 (2:0). Nemzetközi

Karagyörgye pálya, bíró: Zsivanovics

Jó kötésű, rendkívül gyors, kitűnően fegyvelmezett együttest ismertünk meg a csehszlovákiai Bata gyár futballesapatában. Az együttes minden egyes tagja pompás testi kondícióban van, játékuik technikás és gyors. A NAK az első félidőben meglehetősen gyenge játékot nyújtott és csupán a közvetlen védelme állta keményen a csehszlovák csapat megújuló ostromait.

A második félidőben felrészítették a NAK-kot és a csapat mostmár több jól felépített támadást vezetett a Bata kapuja ellen. A jólmüködő közvetlen védelem, azonban sikerrel állta a NAK támadásait és így a félidő gólnélkül végződött.

Beograd:

Graticsar—Rádnicski (Noviszad) 2:2 (2:1). A noviszádi munkáscsapat különösen a második félidőben kitűnő játékot mutatott és a mintegy másfélszer főnyi közönség lelkesen ünnepelte őket.

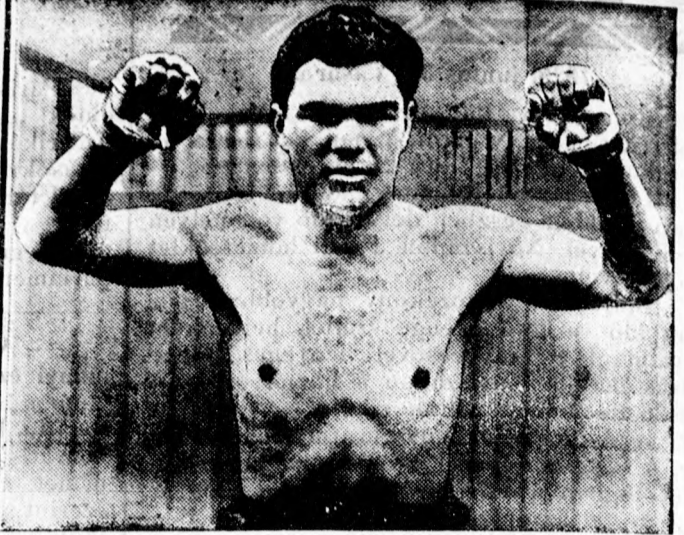
Szubotica:

Beográdi S. C.—SzAND 1:0 (0:0). A BSK több tartalékkal állt ki és így játéka nem mindenben elégitette ki a szuboticiai közönség felfokozott várakozásait.

Zagreb:

Jugoszlávia—Csehszlovákia 3:3 (2:2). Válogatott. A J. N. Sz. tizéves jubileuma alkalmára rendezett válogatott mérkőzés során, a jugoszláv válogatott csapat kitűnő játékkal döntetlen eredményt ért el nagyhirű ellenfelével szemben. A jugoszlávok

A boxolás világbajnokságáért

Max Schmeling a német és Paolino a spanyol nehézsúlyú boxoló bajnok Newyorkban a Jankee arenában küzdöttek, hogy eldöntsék kettőjük közül melyik mérkőzőn Tunneyvel, a nehézsúlyú világbajnokkal. A meccsen Schmeling győzött nagy fölénytel. Képeink: baloldalon Paolino, a jobboldalon Max Schmeling.

az első félidő nagy részében, de különösen a második félidő végén jobb játékot nyújtottak, a csehszlovákoknál és kis szerencsével a győzelmet is megszerezhették volna.

Szombati mérkőzések:

BATA—RÁDNICSKI 3:1 (2:0)

Karagyörgye pálya, bíró: Zsivanovics

A vendégcsapat határozottan jobb volt ellenfelénél, ámbár tagadhatatlan, hogy kevésbé durva játékkal is megérdemelten győzött volna. Az első félidőben a Bata csapata uralja a mezőnyt s a Rádnicski csak nehezen jut lélekzethez. A második félidőben a Rádnicski már jobb játékot produkál, csatárai azonban a gól előtt felmondják a szolgálatot. Az utolsó percekben a Bata egyik játékosának durvasága miatt a közönség éktelenen füttyölésbe tört ki, úgy hogy a bíró percekig nem folytathatta a játékot. A Rádnicski egyetlen gólját Mandics I. lőtte tizenegyesből. A bíró indiszponáltan bírászkodott s az első gólt tévesen ítélte meg a Bata javára.

Vojvodina old-boy—Botics 5:1 (3:1).

Előmérkőzés. Humoros rugdalózás, amely bővelkedett tréfás jelenetekben. A mezőny legjobb embere Parakovics és Davidovac volt, aki a banktisztviselők egyetlen gólját lőtte s a nagy izgalomban a labdával együtt repült be a kapuba. A játék befejezése után a Botics csapata „Hais-hais” csatakiáltással vonult le a mezőnyről.

Ma délután 2 óra 30 perckor:

PAK—ZsAK. Serlegdöntő

Karagyörgye pálya

A második osztály két nagy riválisa újból összeméri ma erejét, hogy megküzdjön a Vojvodina serlegért. A Postások a petrovaradini Gradjanszki, a Vasutasok a petrovaradini Hajduk legyőzésével szereztek meg a döntőbejutást.

A mérkőzés sorsa nyílt, bár papirforma szerint a Postások kisgólarányú győzelmé látszik valószínűnek.

Délután 4 óra 15 perckor:

NAK—Rádnicski. Barátságos

Karagyörgye pálya

A NAK a Bata ellen pénteken lejátszott mérkőzésének második félidejében javuló formáról és kitartó játékerőről tett tanubizonyosságot. Összecsapása a jelen viszonyok között legerősebbnek látszó Rádnicskival így érdekes és nívós küzdelmet ígér.

A munkáseggyüttes két erős mérkőzéssel a lábában áll ki, ami a tegnapi pihent NAK-kal szemben, némi hátrányt jelent. Am a munkáseggyüttes, az eddigi tapasztalat sze-

rint kitűnően állja a fáradságokat. Döntetlen vagy minimális gólarányú Rádnicski győzelem valószínű.

Délután 6 órakor:

Bata—Vojvodina. Nemzetközi

Karagyörgye pálya

A háromnapos jubiláris mérkőzéseknek ez lesz a „legparádésabb” összecsapása. Az ünneplő Vojvodina az utóbbi hetekben meglepően győngye és főleg erélytelen játékot mutatott, bár a Makkabi ellen pénteken lejátszott mérkőzés első félidejében, mintha visszatért volna a pirosfehér együttes régi lelkesedése, hogy azután ismét letargiába essenek vissza, az egyébként jötechnikájú játékosok.

A Vojvodina bizonyára mindent megtesz, hogy a kiváló ellenféllel szemben jó eredményt érjen el, de a győzelmet csak abban a nemremélt esetben szerezheti meg, ha a csapatba teljesen visszatérnek a régi és elfakult játékerények.

A háromnapos mérkőzésen résztvevő csapatok, ma délután üdvözlük a jubiláló Vojvodinát.

„Achilles” hírek: Az Achilles kerékpárosai ma reggel négy órakor indultak a veliki-beeskereki országos kerékpár versenyre, Holitzky Károly ügyvezető elnök vezetésével.

Kitűntett noviszádi sportférfiak. A J. N. Sz. tizéves fennállásának alkalmából a Szövetség amnesztiában részesítette a büntetés alatt álló játékosokat, azonkívül elismerő oklevéllel tüntette ki a sportfejlesztésében kiváló érdemeket szerzett sportférfiakat. A noviszádi sportvezérek közül ifju Hadzsi Koszta dr. és Szimonovics Bosko részesültek a jól megszolgált kitüntetésben.

BEOGRADI TÖZSDE

London 276.61—275.81, Páris 223.96—221.96, Newyork 56.94—56.74, Genf—Zürich 1097.40—1094.40, Prága 169.08—168.28, Milánó—Trieszt 299.11—297.11, Berlin 13.59—13.56, Bécs 8.0205—7.9905, Budapest —

Állampapírok: 7%-os kölesön 84.50—84, 4%-os agrárkötvény 50.50—49.50. Hadikárpótlási kötvény prompt 406.50—406.50, július 31-ére 408.50—408.50. Nemzeti Bank 7008—7650.

Buza fővonal prompt 79—80, 3%, 217.50

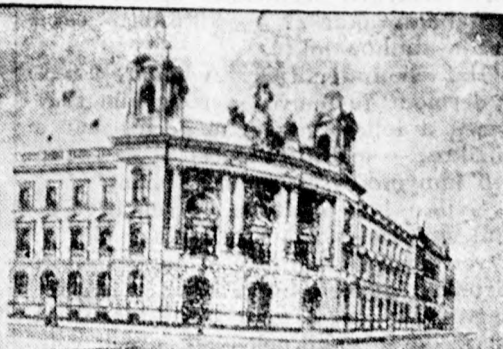
BEOGRADI TERMÉNYARAK

—217.50. Buza Vrsac 79—80, 2% prompt 210—212. Buza vagon Zabrezsje 79—80, 3—4%, 212.50—212.50. Tengeri prompt paritás Vrsac 222.50—222.50. Irányzat: Változatlan.

— Strandfűzőt, melltartót, haskötőt rak táron és mérték után készít Barth L. Zrinji Petra ucca 17.

A Délbácska rádió melléklete

Képvitel rádió útján Stockholm és Berlin között

Der Telegraphische Dienst und Verkehr
 unsere humanitären Beziehungen
 der schwedischen und telegraphischen
 Verbindungen
 herzlichsten Glückwünsche
 Dr. Lindmann
 Reichspostminister

Lindmann svéd miniszterelnök rádió útján küldte el fényképét és üdvözlő táviratát (baloldalt) a német postaminiszternek, aki ugyancsak rádió útján közvetítette a postaminiszterium palotájának képét és üdvözlő táviratát (balról).

A verklis 1959-ben

Itt van egy típus, amely minden tavasszal visszatér és soha ki nem hal, amely a városhoz éppen úgy hozzátartozik mint a faluhoz: a verklis.

Senki sem tudja igazán, hogy miért üzi ezt a foglalkozást. Talán mert kedve telik a kis kalandokban, vagy talán mert szereti ezt a zenét? Zene, amely nem izgat fel túlságosan, nincsenek is problémái, ami egyszerű a lány fuvola hangjaival, egy kicsit kedvetlen, egy kicsit egyhangú, de éppen azért olyan jól illik a késő délutáni órákhoz a hátsóudvarokon, vagy a falusi utcák üres tereihöz.

Meddig fog még a verklis forgatni? Nem tudná ő ezt egyszerűbben csinálni?

Valahol létezik a verkliseknek egy központja. Onnan hozzák a verkliseiket. Kölcsönadják fizetnek és kapnak, természetesen az ár arányában, jobb vagy rosszabb verklit.

De ez most már nem sokáig tart így. A verklis be fogja látni, hogy ő ezt a kérdést kényelmesebben is megoldhatja. Nekem például van egy rádiókészülékem, ami kívülről nem is néz úgy ki, mint egy rádiókészülék, egy rádió-koffer.

Megvan tehát a lehetősége annak, hogy a verklis egy szép napon nem a verklijével jelenik meg, hanem egy rádiókészülékkel, amit sokkal kényelmesebben magával hordania és távolról sem olyan nehéz, mint egy verkli. És forgatni sem kell.

Ezzel a készülékkel jön tehát a mi verklisünk falura. Egy kis nyomás a bekapcsoló gombra: itt a zene. Kérem szépen. Kalap le, az uraságok adakoznak. Egy- és kétdínosokat fog kapni. Ezért már megtehető az akkumulátort, megvacsorázhat, sőt egy jó korty bort is rendelhet magának.

Leül egy nyári étteremhez vezető forgalmas ut sarkára és azt fogja mondani: „Mit kívánnak az uraságok hallani? Beogradot? Zagrebet? Budapestet? Kölni? Kopenhágát? Frankfurtot? Berlint? Párist? Moszkvát? Varsót? Prágát?”

És az emberek megállnak előtte. „Kérem szépen” mondják a szlovák lányok: adja Prágát! Itt a dinár!

Egy kis ropogás és itt van Prága. A szlovák lányoknak ragyog a szemük.

Hogyan? Párist kívánja hallani? Két dinárba kerül, mert messzebből kell elhoznom. És két dinárt fognak adni neki, mert az izgató, egy falusi ut sarkán Párist hallgatni.

A verklis látni fogja, hogy az üzlet

jól megy és ki fogja azt bővíteni. Emberismeretre tesz szert. Hallja, hogy egy kocsis halad az étteremhez vezető uton.

„Kívánja talán az uraság a legújabb tőzsdehíreket hallani? Kérem öt percen belül. Értékpapírok newyorki pamut, berlini fém, devizák London, Páris... Mit kíván az uraság?”

Az „uraság” először megáll és meggondolja, hogy elrontsa-e a napját a tőzsdehírekkel, vagy sem. De azután mégis csak meghallgatja. És jól fizet, ha jó hírt hallott és összeszedi a verklit, ha az ellenkezője történt, de akkor is fizet.

A verklisek nemsokára szervezkedni fognak, mert tudják, hogy tényezővé váltak a nyilvános életben. Nem járnak többé rongyosan, az nem illene hozzájuk.

Mérsékelt áron árusítanak: zenét, tőzsdét, jazz-zenét a Savoy-hoteltől, nehéz pénzekért fogják az idő-tudósítást bementeni, amelyért talán még meg is verik őket! De azért az üzlet megy.

Azonban ez még nem minden: Nem tudják mindig azt szállítani, amit a közönség kíván. Például egy csupa fiatalemberről álló társaság jön és táncolni akar. Honnan vegyen az ember tánczenét, ho komoly műsor megy? A verklis 1959-ből tudja annak is a módját. Van neki egy erősítője és Istenem két cső elég hozzá. Óriási választéka van gramofon-lemezekből és van hozzá egy forgószerkezete. Többre nincs szüksége. Gyorsan átépíti vevőkészülékét és egy villamos hangdoboz segítségével öt percen belül átviszi a lemezek zenéjét a hangszóróba. Tessék itt a tánczene!

Fiatalemberek vidám mulatsága a szabad ég alatt. Talán még a szentjános-bogárkák is. És mindennek a nagyszerűségnek közepette, mint rendező, a verklis 1959-ből egy kis uralkodó, egy kiskirály az üzletben.

Valaki, aki az emberek érzelmein játszik

Talán 1959-ben, talán még ezen a nyáron, ki tudná azt megmondani?

Radibor

RÁDIÓ-MŰSOR

Vasárnap, június 30

Beograd. 11.20 és 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos időjelzés. 12.10: Gramofonhangverseny. 13.15: Ujsághírek. 17.30: A királyi gárdazenekar hangversenye Topcsiderből. 19.30: Tánczene. 20: Harmonika és fuvola hangverseny. 20.45: Jeszics Paula szononestje, zongorán kíséri Koszics Da-

Kellemetlen szájszag

viasszatasító. Csunya színű fogak eltorzítják a legszebb arcot. Mindkét szépséghibát azonnal és alaposan el lehet tüntetni a pompás, üdítő Chlorodont-fogkrém gyakran már egyszerű használatával. A fogak bedörzsölés után gyönyörű elefántcsontszínen ragyognak, még a belső részek is, különösen ha a tisztításhoz külön erre a célra készített fogazatos sörteji Chlorodont-fogkefét használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmaradékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Kísérleljen meg egy kis tubus fogkrémet, melynek ára Din. 8.—. Chlorodont-fogkefék gyermekek, hölgyek részére (puha sörteji), urak részére (kemény sörteji). Csak kék-zöld színű csomagolásban „Chlorodont” felirattal valódi. Mindenütt kapható. — Ezen hirdetés mint nyomtatvány (nyílt borítékban) beküldés ellenében egy többszöri használatra elegendő próba-tubussal ingyen szolgál: Leo-Werke A.-G., Jugoszlávia vezérképvisellete: Tvrnice Zlatarog, Maribor 63.

rinka. 21.30: Milojevics dr. biológiai előadása. 21.55: Ujsághírek. 22.10: Könnyű zene. Előadja a beogradi opera zenekara.

Zagreb. 11.30: Katonazene. 20.45: R. Wagner: „A nürnbergi mesterdalnokok” II. és III. felvonásának közvetítése.

Bécs. 10.20: Orgonahangverseny. 11: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. 15.45: A bécsi női szimfonikus zenekar hangversenye. 17.40: Kamarazene. 19: Néger dalok. 22: Esti hangverseny.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet. 11: Görögkatolikus istentisztelet. 12.30: Pontos időjelzés- és időjárásjelentés. Utána: Szimfonikus zenekari hangverseny. 16: Rádió Szabad Egyetem: Régi magyar nóták. 17.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és részletes sporteredmények. 17.30: A debreceni Orsz. Dalverseny keretében a debreci egyetemi sportpályáról tízezer magyar dalos hangversenyének helyszíni közvetítése. 19: Kabaré-est. 20.40: Sport- és löversenyeredmények. 21: Az Országos Dalosünnep alkalmából a debreceni Csokonai Színházban rendezendő diszhangverseny közvetítése.

Berlin. 12.00: Dajos Béla zenekarának hangversenye. 14.00: Szórakoztató zene. 15: Gramofon hangverseny. 17: Szórakoztató zene. 19: Mandolinhangverseny. 20: Dalest. 20.45: A potsdami Tonkünstler Orchester hangversenye.

Kassa. 7: Hangversenyközvetítés Karlsbadból. 11.30: Katonazene. 12.30: Gramofonzene. 20: Hangversenyközvetítés Prágából.

Prága. 7: Reggeli hangversenyközvetítés Karlsbadból. 9: Egyházi zene. 11: Tézene. 12: Déli hangverseny. 16.30: Szórakoztató zene. 19.05: Fuvószenekari hangverseny. 20: Esti hangverseny.

Hétfő, július 1

Beograd. 11.20 és 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos időjelzés. 12.10: Gramofonhangverseny. 12.30: Közgazdasági hírek és tőzsdejelentések. 12.45: A rádió kvartett hangversenye. 13.30: Ujsághírek. 20: Ljubiszavljevics K. előadása. 20.55: A vojvodina egyetemi hallgatók tambura hangversenye. 21: Cokics Milorad előadása színházi kérdésekről. 21.25: Ujsághírek. 21.35: A rádió kvartett hangversenye. 22.40: Külföldi átvitel: Jugoszláv dalok és táncok.

Zagreb. 13.15: Gramofonzene. 20.30: Külföldi közvetítés.

Bécs. 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny. 20: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: A rádió házitriojának hangversenye. 16.45: Pontos időjelzés. 17.40: Szórakoztató zene. 19.30: Tersánszky Jenő novellái. 20: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 21.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd: Párisi Horváth Béla és cigányzenekarának hangversenye.

Berlin. 17: Zeneakadémiai hangverseny. 20: Operett-est és tánczene.

Kassa. 12.05: Déli hangverseny. 17.10: Gramofonzene. 20: Zongorahangverseny. 21: Rádió-kabaré.

Prága. 11.30: Gramofonzene. 12.20: Déli hangverseny. 20: Kamarazene. 21.00: Rádió-kabaré. 22.20: Gramofonzene.

REJTELMES ÁRNYÉKOK

Régiény Irta: SOMLAY KÁROLY

(26)

— Hol van hát az a — — ?

— Itt kellek, hogy legyen a pitvarban, mert vélem gyött ide, — felelte Jóska és kitérte a konyha ajtót.

Egy rongyos, mámoros, züllött ember lépte át a küszöböt. A szemei úgy égtek, mint a prédaleső farkasé.

Boris alig ismerte fel a borostás-pofájú csavargóban — Bénit.

— Melyik pokol kergetett ide? — hördült ki az asszonyból a belső izgalom.

— Csak végezze a dolgát gépész uram! Én addig benézek a Rosszbegehő' egy pohár nyakvizre, — pusmogott Nyulláb, aztán elkotródott.

Minden ajtót nyitva hagyott maga után.

A kiskapunál két csendőrrel találkozott, akik most tértek haza a portyázásból. Alkalmoszerűnek vélte, hogy hamarjában elmondjon nekik egyetmást a Dacsóval való találkozásáról.

Azok ugyan beszámíthatatlan, italos embernek ismerték Jóska, de bepillantván a Muhorék udvarára, feltűnt nekik, hogy a pitvarajtót, a konyhát is nyitva találták, sőt a szobából áradó fény arra engedett következtetni, hogy ez is tárva van. Lassan, óvatosan hát az udvarra léptek.

Mikor Dacsó és a menyecske magukra maradtak, néhány percig szólanul nézegettek egymást.

— Mit kívánsz tőlem? — törí meg a csendet a nő.

— Mit kívánok? Jeges hóföregteteg veri az orcámat, nyargaló szelek trombitálnak a fülemben, utitársam az éhség és te azt kérdezed, hogy mit akarok? Pénzt akarok.

— Adtam már. Apránként ezer pengőt kaptál. Miért nem dolgozol?

— Nem tudok sehol megmaradni. Szeges korbáccsal kerget a büntudat. Vértelős ember vagyok.

— Az volt a hire, hogy a Tisza sodrába ölted magadat.

— Te cafka! Te vagy a bünszerző. A te bűnöd ezerszer nagyobb az enyémnél és te az urad karjaiban melegedel, én pedig a jégpáncél alatt a víz martalékja legyek? Ugy-e a vén Muhort kizavartad nyoszolyád-ból, hogy helyet csinálj a fiatalnak? És a te tohunya lelkeden ez a nagy bűn alétan pihen... De az én lelkemben erős igazságok kövesedtek meg és azt harsogják, hogy bűnhődnöd kell... Láttam az uradat alkonnyattal a vasúti töltésnél — —

— Te szaladtál el a szán előtt?

— Dinamitot dobtam a lovai elé. De vagy az én dinamitom volt nagyon rossz, vagy az ő Istene volt nagyon jó, a patron nem robbant. Pedig de szép lett volna a szíronyos havon a gözölgő vér, a szűzhavon a piros vér.

— A lelket is kiriasztod az emberből, — nyöszörögte a nő halálos félelmében. — Az uram minden pillanatban hazajöhet... Mit kívánsz tőlem?

— Pénzt. Sokat. Tizezer pengőt.

— Megörültél? A vadkörtefáról akarsz aranyalmát rázni? — tájtékozott a hisztériás kacaj Borisból. — Nekem ninesen pénzem. A birtok már a Klárié, én csak ideiglenes lézengő vagyok. Nekem ninesen semmi. Most már bűnöm sínesen, mert vérző térdeimmal csuszam meg a Golgothát,

— Ninesen bűnöd? Hát a nádasoknál elkövetett gyilkosság? Az én kezem nyomta meg ugyan a fegyver ravaszát, de te kiáltottad a vezényszót.

— Hazudol, te világpöködelme!

— Én hazudom? Most ezen a szent estén kiáltom el a templom előtt, hogy orgyilkosok vagyunk. Majd kisül aztán, hogy hazug vagyok-e... De a türelmem fékje már elszakadt, hát lesz-e pénz?

— A pénz az uramnál van. Én nem ad-

hatok.

— Nem adhatsz? Ne adjál. Tudom én, hol tartjátok a százásokat, — mondta Dacsó és a sifonhoz lépett, hogy kinyissa.

Boris szikrázó szemekkel ugrott eléje.

— Rabolni akarsz? — sikoltotta és a férfit az asztalhoz lökte.

— Hát éhen dögöljek? A viharok tépjék le dermedt testemről a rongyaimat?... Égjen meg a lelked, úgyis megértél már a gyehehnákra, — ordította Dacsó és az asztalon levő konyhakéssel a nőre rohant.

— Gyilkos! — kiáltotta ez rémülten és védelmül egy karosszékot tolt maga elé.

A veszély pillanatában a félig nyitott ajtó hirtelen egészen feltárult. Két fegyveres csendőr, a járőrvezető őrmester állott ott egy tizedessel, akiknek első dolguk volt, hogy a kést kivégyék Dacsó kezéből.

— A törvény nevében őrizetbe vesszük önöket, — harsogta keményen az őrmester és megfogta a gépész karját. — Minden szót hallottunk az ajtó mögül.

A másodcsendőr az asszony felé lépett, akire a fordulat, a leleplezés olyan irtózatot erővel hatott, hogy egy sikoltással a szívéhez kapott, aztán a padlóra zuhant.

— Bilineseljenek hát meg, őrmester ur. Az én komisz, aljas életem ugyanis olyan, mint a kivert kutyaé... Átok legyen rajta, ő volt a felbujtó, — mormolta Dacsó és egy gyűlöletes pillantást vetett a nőre.

Az őrmester éppen a láncot lakatolta a gépészre, mikor Ferenc, Klári és Sallai tiszteletes a szobába léptek.

Mindhárman megdöbbenek, ami eléjük tárult.

— A latorszállási büntény gyanúsítottjai, — mondta Ferencnek az őrmester. — Nézze meg doktor ur, talán elájult a felesége.

— A... A feleségem? — makogta Ferenc és a nő mellé térdelve, megfogta annak kezét.

Ez még meleg volt ugyan, de a megüvegesedett szemekben már a halál borzalma meredezett.

A pap is a nőhöz lépett. A melléhez nyult.

— Meghalt. Szélhűdés érte a szívét. A lelke talán már az egek pitvarához ért, — suttogta mély megilletődéssel.

— Vagy a poklok tüzére, mert igen nagy terhet visz magával, — szaladt ki a leány száján a gondolat. — Ládd-e Ferkó, azt mondatd, hogy a látomás csak bolondság... Ugy-e nem bolondság?

— Most már én is hiszek a látomásban, mert betellett... Ő elment, a bűnét is magával vitte az igaz Bíró elé... Most már kétegy nélkül hiszek a látomásokban. Hiszem, hogy a vízió nem az értekek csalódása, hanem az ismeretlen távlatokban élő, test nélküli lények jeladása a bekövetkező eseményekről... Most már én is hiszek a babonákban, én is itt növekedtem fel az égbenyuló jegenyék sejtelmes árnyékában.

A csendőrök megkérték Ferencet, hogy a községi orvos jelentkezéséig ne mozdítsák el a halottat abból a helyzetből, amelyben találták, aztán eltávoztak.

— Amit az ember elrontott, azt az Isten megjavította, — mondta a pap.

Ferenc megfogta Klári kezét és mély érzéssel sugta neki:

— Most már semmi, senki sem választhat el tőled...

— És én indulok véled az egész életre, — felelte a leány, akinek arcát ebben az életlentítő pillanatban egészen elöntötte a vér lárgja.

A lámpát leoltották, aztán kiléptek a szobából, ahol a halál békítő nyugalma, az elmulás csendje vette át uralmát.

VEGE.

Ujitsa meg!
előfizetését

BETEG IDEGEK

Ahány nappól az év áll, annyi újabb szenvedésen megy át az ideges ember, mert a rossz, kimerült idegek elkeserítik az életét és sok sok szenvedést okoznak. Szúrások és húzóó fájdalmak, szédülés, felelemérzet, féltőoldali vagy egész főfájás, fűzűgás, szem-bántalmak, emésztési zavarok, álmatlanság, izzadás, nyilalások, munkaképtelenség és sok más egyéb jelenség mind a gyenge, kimerült és beteg idegek következménye.

Hogyan szabadul meg ettől a bajtól?

A valódi Kola-Lecithin által, mely az emberiségnek a jótétemények forrása. Csodálatos módon előmozdítja a test működését, erősíti a gerincvelőt és az agyat, edzi az izmokat és a végtagokat, erőt és életörömet nyújt.

Az egészséges idegekért való harcban

a Kola-Lecithin gyakran valóságos csodákat művel, a tulajdonképeni tápanyagokat a vérképződés legvégső helyéig elviszi, megelvéni, felvidít, fiatalít és erőssé tesz. Önnek is meg kell győződnie, hogy az igazat ígérem Önnek, mert a legközelebbi két hét alatt mindenkinek, aki levélben hozzám fordul teljesen ingyen és bérmentve küldök egy kis doboz Kola-Lecithint és orvos könyvét hosszú és sokoldalú tapasztalatokkal. Írja meg világosan az Ön címét, azonnal elküldöm Önnek az ígert dobozt és könyvet teljesen ingyen.

VERLAG:

E. Pasternack, Berlin S.O.

Michaelkirchplatz 13. — Abt. 325.

Főzőbemutatót rendez a noviszádi gázgyár a beltéri elemi iskola helyiségeiben

Gyakorlatilag is bemutatják, hogy a gázzal való főzés a legolcsóbb

A noviszádi városi gázgyár július 1-én és 2-án délután 6 órakor a beltéri elemi iskola helyiségeiben főzőbemutatóval ismerkedő előadást rendez a gáz gyakorlati használatáról a háztartásban és a konyhában.

Az érdekes előadás és gyakorlati bemutatás iránt nagyszabású érdeklődés nyilvánul meg, ami érthető is, ha tekintetbe vesszük, hogy

a gázszolgáltatás a háztartások nélkülözhetetlen eszközévé vált

s ma már alig van modern háztartás, ahol nem volna bevezetve a gázresó és a gáztakaréktűzhely, amely egyébként gazdasági szempontból is sokkal előnyösebb, mint a fával való főzés.

A főzőbemutatót egy námetországi hölgy rendezi, aki az ország többi nagyobb városában is bemutatta a gázzal való főzés előnyeit. Ez alkalommal a gáztakaréktűzhelyen való főzés is bemutatásra kerül s hogy a háziasszonyok ellenőrizhessék a gázfogyasztást, külön gázórákat szerelnek fel, amely pontosan kimutatja az elfogyasztott gáz mennyiségét. Miután ez alkalommal az előadó a gázzal való főzés és sütés leggazdaságosabb módját mutatja be, a gázgyár vezetősége ezután is felkéri a háziasszonyokat, hogy

az érdekes bemutatón minél nagyobb számban vegyenek részt.

Mindazok a háziasszonyok, akik még nem vezették be a gázszolgáltatást a háztartásukban, a két napig tartó bemutatón minden szükséges felvilágosítást megkaphatnak, a gáznak a háztartásban való előnyeiről.

A német előadó előadását szerb nyelven is tolmácsolják.

Az okos gazdasszony nem főz mással, csakis az UNICA paprikaüzletben vásárolt vegyítiszta paprikával. Unica, Novisad, Futoški put 37. Nagybán és kicsinyben. Kérjen mintát és ajánlatot

A legédesebb étel is keserű, ha nincs étvágyunk...

Mindig panaszkodunk, ha a gyomrunk nem működik rendszeresen az ember lehangolt, megújja a s. órákozást is s állandóan a gyomrára gondol. Vegyen be minden étkezés után egy adag

port, (késhegyinyit fél pohár vízben) s már a legrövidebb időn belül a gyomra úgy fog működni, mint az óra
MAGNA-por kapható az összes gyógyszerárakban és drogériákban csomagoként 4- dinárért, pontos használati utasítással. Ahol nem volna kapható, rendelje meg utánvétellel, egy csatoljon a levélhez 20- dinárt postabélyegekben s 5 csomagot küldünk Önnek.

Laboratórij Alga Susak

FLY-TOX
(FLAJ TOKSZ)

kiirtja a molyokat, legyeket, poloskákat, szunyogokat, valamint az összes rovarokat és azok petéit. Hatása gyors, biztos. Szaga kellemes és nem hagy a ruhán és fehérneműn foltot.

Mindenütt kapható
eredeti kék csomagolásban, francia felírással.

Ovakodjunk utánzatoktól!
Gyári lerakat a Vajdaság és Szerémség részére

KEMIKALIJA
vegyszerek nagybani raktára
NOVISAD
Arse Teodorovića (Sjubičina) ulica 7.

KIADÓ
3 nagy szoba, egy kis szoba, éleškamra, fürdőszoba és előszobából álló modern lakás Villanyvilágítás és vízvezeték a lakásban. azonnal beköltözhető. Érdeklődni a péterváradí sörgyárban

Ha kellemesen és jól akar szórakozni, úgy keresse fel a **Lemler-féle** vendéglőt, ahol minden vasárnap elsörendü **vonós zene** és minden hétfőn kitünő **halászlé** vacsora lesz. Jó italokról gondoskodva. Szíves pártfogást kér

Lemler József, vendéglős
Futaki ut 99. Kálváriával szemben

ÁGYTOLLAT
veszek és eladok minden minőségben
E. MENCZEL
Steva Stepanović u. 8. (Gözmalom u.) Ugyanott ágytok tisztítást és portalanítást jutányos áron vállalok

Ma, vasárnap ünnepeyes lamplónos **rózsabálat** rendezek, melyre szívesen hívom meg t. ismerőseink és jóbarátainkat. Jó szerémi borok és kitünő sörrel gondoskodva. A zenét közkedvelt budiszavai zenekar szolgáltatja. Számos látogatást kér tisztelettel **Dropka Ferencné vendéglős**

KIRAKATÜVEG, CSISZOLT TÜKÖR, TÁBLAZSINOR ÉS ORNAMENT ÜVEGEK LEGOLCSÓBB
ALBA* ÜVEG-IPAR ÉS TÜKÖRGYÁRNÁL, NOVISAD, ŽELJEZNIČKA UL. 53. 1087

Eladó
HÁZ a város központjában nagy telekkel, szép jóvedelemmel, eladó. Ugyanott fényező gép, vasalók, vasaló deszkák eladók. Ustavka 28. 2133

VÁLYOG eladó, ezerje 200- dinár. Darányi telep 1. 40/a. (Györgye Magaraševića 13. 2134

Kedvező áron eladó egy nehéz speditörkocsi. Érdeklődni a Péterváradí sörgyárban. 2172

KERT NOVISADON, vasútállomás közelében, raktár, vagy házipítés céljaira alkalmas, eladó. Cím Kardos hirdetőirodában. Novisad, Vilsonov trg 7. 2177

Egy 6-os és egy 8-as magánjáró gözcseplőgar-nitúra, cséplésre készen, esetleg külön golyós cséplő jutányosan és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Vadocz Károlynál, Bácska Topola. 2167

Eladók jó állapotban levő ablakok és ajók jutányos áron. Megtekinthető Guszek, Zrinji Peter ucca 36. 1796

APRÓ HIRDETÉSEK.
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a legkisebb apró hirdetés 10 dinár

ELADÓ SZŐLLŐ a Ribnjakon, a legszebb helyen 3/4 hold esetleg két részben is, Mirosavljević mellett. Érdeklődni Janjovics, Kraljica Marija sugár uton. 2164

Jókarban levő 4 üléses nyitott Citroen személy-AUTÓ ELADÓ. Megtekinthető Pesenjanski autogarázsban, Novisad Magyarc ucca 53. 2100

ELADÓ HÁZ A DARÁNYI TELEPEN, 2 szoba, 2 konyha, 1/4 hold kert, telekkönyvileg átírva. Bővebbet: Kovács János, postás, a Kraxner vendéglő közelében. 2121

Egy teljes asztalos műhely négy gyalupaddal, eladó. Cím a kiadóban, Kr. Petra 30. 2131

CITROEN AUTÓ, keveset használt eladó. Érdeklődni: Alekszics Vaszilijánál, Futoški put 24. 2150

CSALÁDI HÁZ, mult évben épült, mely áll 3 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből, NAK pálya közelében eladó. Cím Schmolka hirdetőirodában. 2156

MAGÁNYOS HÁZ, öt szoba konyha összes mellékhelyiségekkel, nagy

kerttel azonnal kiadó. Zmaj Jovanovics ul. 19. Bővebbet Dr. Prodanovicsnál, Miletičeva ul. 6. a'att. 2136

KIADÓ lakás 2 szoba konyha speiz, azonnalra 650- din. Musickog (Jenő herceg) u. 34. 2168

Csinosan butorozott szoba különbejárattal egy ur részére azonnal kiadó Ustavka u. 35. 2166

Orbán pensióban szép szobák olcsón kiadók. Fürdőszoba, vízvezeték mosdók, telefon. 577

RAKTÁRHELYISÉG augusztus 1-re kiadó. Kiszacsi ucca 7. 2129

2 uccal szobából, előszobából, konyhából álló lakás július 15-re kiadó. Cím Veszelinovitsné, Laze Kostića 25. 2178

Magányos ház 2 szoba előszoba konyha speiz és kerttel a Brezovszky szanatóriumtól egy percnnyire, július 15-re kiadó. Bővebbet a kórház portátsnál. 2158

LAKÁS új házbán, 2 szoba konyha speiz és 1 szoba konyha speiz azonnal kiadó. Strand uton, Lignum fakereskedéssel szemben, Sava Svirčevićnél. 2079

NEVELŐNÖT keresek fiam mellé francia, angol és német nyelvtudással, zongorázni tudók előnyben. Fényképes ajánlatok Novisad, postafiók 24. 2165

CUKRÁSZDA RÉSZÉRE 3 kiszolgáló, 1 szakácsnő és 2 cukrászinas felvétetik. Klemm Béla, Novisad, Futoška 40. Ugyanott egy varrónő és egy fiatal kárpitosszegő ke-restetik. 2174

IRODATISZTI ÁLLÁS betöltendő bánáti gazdaságban. Kereskedelemi iskolát végzett 1-2 évi gyakorlattal szerb és magyar, esetleg német nyelvismerettel bíró fiatalemberek küldjék pályázatukat a kiadóra „irodatiszti” jelígre. 2151

TANULÓLEÁNYT azonnalra felvesz elsörendü novisadi női divat terem. Bővebbet Laze Teleckog ucca 24. 2139

Állást keres
30 éves önálló kereskedősegéd keres raktárnoki, segédi vagy helyi ügynöki állást azonnali, vagy későbbi belépésre. Cím a kiadóban. 2138

Különléle
KOSER LIBAZSIR kapható Futaki ut 35 alatt az udvarban. 2148

Egy szegény hivatalnoknő elvesztett egy barna bőrtárcát 1800 dinárral. Becsületes megtalálót kéri kiadóban sziveskedjék leadni. 2179

Polgári iskolai előkészítést vállal egy gyakorló iskolai tanárnő, ki éveken keresztül polgári iskolában működött. Felvilágosítást ad Schmolka hirdetőiroda. 2175

VOJVODINA legnagyobb rézműves műhelye. állandó raktárt tart **PALINKAFŐZŐ KAZANOKAT, PERMETEZŐKET, ŐSTÖKET, ŐSTHÁZAKAT, FAGYLALTGÉPEKET,** el készít minden a rézműves szakmába vágó munkákat. **VASA MALOČIC,** Novisad, Kisačka 32. 8

Foglalkozással bíró hölgyek **CSENDES OTTHON** találhatnak ellátással, vagy ellátás nélkül, magányos hölgnél. Ustavka u. 26. 2152

MEGJÖTT
a Goldberger-féle

BEMBERG SELYEM
PARISLETTE

HOLIK RUDOF
divatáruháza az »Uj mennyasszonyhoz«, Novisad, Kr. Aleksandra 12

Legnagyobb választék selyemáruban

u. m.:
Mintázott Foulardselymek minden árban

Crepe de Chine
Crepe Marocain
Crepe Aida
Velutine
Crepe Imprime
Crepe Georgette
Crepe Mongol
Crepe Romeo
Crepe Julio
Satin Georgette

Nagy választék fürdőfürdőszövegekben!

A legolcsóbban kaphatók

JAKOVljević és KESLER cégnél

Novisad, Kralja Aleksandra u. 10

Értesitem a n. é. közönséget, hogy minden vasárnap és hétfőn délután **halpaprikás és sült hal kapható** Hal rendelés után, minden időben kapható. **Uj kuglipálya!** Tisztelettel **Kiss András, vendéglős** Dunapart. A tengerész laktanyával szemben

I-a mész, cement Reibsand

vagon és kisebb tételben a legolcsóbban szállít

GAUSZ JÁNOS NOVISAD, Futoški put 66
TELEFON 25-34

Ház

Petrovaradinban, Jelašićeva 44. alatt, mely több lakásból és üzlethelyiségből áll

eladó

Bővebb megtudható: Petrass Th. Novisad
Kraljica Marija bulvard, Ružić féle ház

Holitzky Károly, Novisad

Villamos, gép- és mechanikai műhely

Kralja Aleksandra ulica 9

Allandóan raktáron, gyári lerakat. Villamos-motorok, Dynamók, "Phylay" motor schalterok, ventilátorok minden kivitelben, villamos kovácsujtatók, legújabb és legmodernebb moziberendezési cikkek. Takarékttransformátor minden váltóáramra kapcsolható, hihetetlen olcsó üzemi költség, egyszerű kezelés, tiszta és nyugodt kép. Kérjen ajánlatot! Mindennemű javítások és tekeréselek végeztenek. Sürgőnycim: Tehnika Novisad

Hirdetéseket felvesz a
Délbácska kiadó hivatala

Ideiglenes kisegítő irodistanő

német-magyar, esetleg szerb nyelvtudással kerestetik. Érdeklődők forduljanak azonnal Schmolka hirdetőirodához, levrejska 7

Egy dupla hengersizék

Luther, egy 21-es Ganz, egy 4000 literes viztartány, egy motorcsónak, egy fűrógép 16mm lyakra, o'casón eladó

Gumbinger Ferenc
gépgyár, Novisad
Čara Dušana u. 18

OXIGENT

azonnal szállít
bizományosan

Fuchs József

Műszaki iroda

NOVISAD

Futoški put 37.

D. Ličen

BEOGRAD

Hercegovačka 13.

**Vas és fém
esztorgályosokat**
valamint egy
hengervátkoláshoz
értő segéd erőt azonnal belépésre felvez
ZIKMUND
vasöntöde és gépgyár
Novisad

Eladó ház

2 szoba, 2 konyha, 1/4 hold kert az öllővel és gyümölcsösessel kiültetve, telekkönyvileg átírva. Aleksandra Adamovića u. 36. sz. alatt.

Illice szanatóriummal szemben. Érdeklődni Jovana Subotića ucca 10. szám alatt.

BRUNSWICK
Amerikanische Platte

Zongorák világ márkás gramofonok

divatos tánc és művészi gramofónlemez nagy választékban legelőnyösebb fizetési feltételekkel is kaphatók

TRUPPEL hangszer- és zongorateremben **NOVISAD** Dunavska 17
Željeznička 31

Lemezek árai: His Master's Voice, Columbia, Brunswick Din. 50.— Polidor, Parlophon, Odeon D. 40.— Edison Bell Penkala D. 30.—
Telefon Dunavska ul. 26-69., Željeznička ul. 26-70

A halott emlékének tisztelete
a legszebb emberi erény!

Emetések rendezését,

exhumálást, szállítást, bármely vidékről (külföldről is), a legnagyobb figyelemmel és pontossággal a legszolidabb árak mellett vállalom.

BOLGOTA

Id. LENKEY IMRE és FIA

Novi Sad, Uspenska ulica 12. sz.

Raktáron tartok kész butorokat, évvállalok butor, épület és üzletberendezési munkákat.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMAN SÁNDOR.

Opšte Jugoslovensko Bankarsko Društvo A. D.

Allgemeiner Jugoslavischer Bank-Verein A. G.

novisadi fiókja: **NOVISAD, Kralja Aleksandra ulica 7. szám**
Alap és tartaléktőke Din. 125,000.000.—

TELEFON **29-31** és **29-32**

Sürgőnycim: **BANKVEREIN, NOVISAD**

FŐINTÉZETEK:

BEOGRAD ČIKA LJUBINA 18. **ZAGREB** JURIŠIČEVA U. 22.

Elfogad betéteket könyvecskére, valamint folyószámlára. Külföldi pénzek és értékpapírok vétele és eladása a legkedvezőbb napi árfolyamon. Hitellevelek és csekkek kiadása az összes bel- és külföldi piacra, valamint fürdőhelyre a legkülönösebb feltételek mellett. Váltóleszámitolás. Kereskedelmi és ipari vállalatok finanszírozása